

Kasdieną—

Ketvirtoji Liepos
Lincolno žodžiai
Kova Tebesitėsia
Geriausias Apsigynimas

Už poros dienų sukanka 175 metai nuo paskelbimo Nepriklausomybės Deklaracijos. Tas istorinis dokumentas tapo pasirašytas Philadelphia mieste. Tada pasirašiusių yra ir Thomas Jeffersonas, vyriausybės demokratijos inžinierius, autorius ir kovotojas už tuos principus, pareikštus Deklaracijoje.

„Mes laikome sekančias tiesas pačias savaimi aiškias, būtent: kad visi žmonės yra suurti lygūs...“ Taip skamba Deklaracijos pradžioje. Ir tada reakcija dėjo pastangas tas tiesas paneigti. Ir tada, kaip Jeffersoną, taip ir kitus visai reakcija šmeižė, persekiojo.

Bet, tiesa kiekvienu sykiu paimdavo viršų, nors kova buvo sunki ir brangiai kainavo.

Po parašymo Deklaracijos ir jos užgyvimo, kova už laisvę ir žmonių teises eina ir po šiai dienai. Ir šiandieną šieji Deklaracijos principai nepraversti gyvenimui. Lincolno laikais šio aštri kova už tuos principus. Už juos ir prez. Lincolnas užmokėjo savo gyvybę — ne prieš Britanijos kolonistus, bet namie reakcija.

Štai Lincolno žodžiai, kurie apibūdina tuometinę kovą:

„Henry Clay sykį kalbėjo apie klasę žmonių, kurie norėtų užgnaužti visas tendencijas link laisvės ir galutinio pasiliuosavimo... gi tą atsiekę galėtų netrukdomai tęsti vergijų šioje šalyje.“

Formaliai vergija tapo panaikinta, bet ji tebegyvuoja kitose formose, ypač pietinėse valstijose, kur ir šiuo metu negrai nepriskaitomi prie lygiai suurtų su kitais.

Švenčiant šių metų Nepriklausomybės dieną, mes matome taipgi, anot Lincolno, klasę žmonių, kurie nemažiau nori „užgnaužti visas tendencijas link laisvės ir galutinio pasiliuosavimo.“ Vakar tapo patalpianti kalėjiman 11-ką komunistų už panašias „tendencijas.“ Visu šalies plotu persekiojami visų už tą patį.

Be to, toji pat klasė žmonių siekia šį patį padaryti ir užjūnyje — Korėjoje, Europoje ir kitur.

Nepavyko, tačiau, tai klasei žmonių (reakcijai) pavergti žmones ne Jeffersono, ne Lincolno laikais. Nepajėgs atsiekti savojo tikslo nei dabar. Lincolno piešiama „tendencija“ nuolat stiprėja, didinasi — virsta į nenugalimą jėgą, jėgą vardu idėja, prieš kurią bet kokie ginclai pavirsta į nieką.

Nepriklausomybės Deklaracijos dienų reakcionieriai, kaip ir praaičyt dangstysis Jeffersono-Lincolno idėjomis, papils kalbą gražių žodžių. Bet tas neapgaus žmones su „tendencija“ link laisvės ne šia pat Amerikoje, nei užjūnyje. Vis daugiau ir daugiau žmonių jau žiūri ar klauso ne į tai ką oratoriai kalba, bet ką jie daro.

Toji diena ateis ir praeis, o

Mušiai Tešis Kol Komandierai Susitars

ŠAUNIAI PASISEKĖ TAKOS KONGRESAS

CHICAGO.—Taikos Kongresas, kuris prasidėjo penktadienį, baigėsi šį nedėdienį dideliu ūpo pakilimu. Kongreso vadovybė įvertino taikos prošvaites, kurios susidarė pasėkoje Amerikos, Kinijos ir Korėjos komandierių susitarimo eiti prie paliaubų. Taikai, sakoma pareiškime, „susidaro naujos vilties atmosfera“. Pamatinė rezoliucijoj pareiškama: „Mes pareiškiam savo įsitikinimą, kad skirtingos socialinės sistemos gali taikingai gyventi vienu su kitu... Mes, amerikiečiai, turime sugyventi taikingai su visais kitais, nors jų sąlygos, istorija ir siekimai būtų kitokie“.

RASISTAI PUOLĖ JONIKŲ NAMĄ

CHICAGO.—Pirmos dienos liepos vakare prie L. ir A. Jonikų namo, Bridgeport, susirinko pusėtinas būrys triukšmadarių, kurie nuo piktų žodžių greit perėjo prie plytalių ir akmenų. Tame būryje galėjo būti ir nekaltų žmonių, kurie atėjo tik pažiopsoti. Bet iš visa ko galima spręsti, kad užpuolimas buvo suorganizuotas rasistų-chuliganų. Dalykas tame, kad sąryšy su Taikos Kongresu, kuris šiomis dienomis įvyko Chicagoje, Jonikai priėmė pastogę vieną negrą delegatą, atvykusį iš toliau. Naman, vėliau, buvo užėję dar du negrai delegatai. Duota žinia vietos policijai ir Chicagos majoro įstai

Tuli Japonai Tik Dabar Kapituliavo

GUAM.—Anataha saloj, Pacifike, tik dabar, praėjus šešioms metams nuo karo pabaigos, pasidavė 19 japonų.

Duonkepiai Laimėjo Streiką

PROVIDENCE, R. I.—35 duonkepyklų darbininkai laimėjo streiką. Jiems pakelta alga nuo 9 iki 14 centų valandai. Jie taip pat laimėjo penkių dienų darbo savaitę.

CHICAGO.—Taikos Kongresas įvykęs Chicagoje nusakė: Taika — geriausias Amerikos apsigynimas. V. J. S.

Nuslopino Sukilimą Siame

BANGKOK, Siamas.—Laivyno vadovaujamas sukilimas nuslopintas. Valdžios jėgos užėmė radijo stotį ir laivyno bazes. Premieras Songgram, kurį buvo pasigrobę sukilimui, areštuotas. Tūli iš sukilėlių suspėjo pabėgti. Laike mušų žuvo keli šimtai asmenų. Premieras sušaukė į posėdį ministrų kabinetą.

Žnios Iš Tarybų Lietuvos

KAUNAS.—Botanikos sodė pradėta auginti eilė naujų, iki šiol respublikoje nekultivuotų vaistinių augalų kultūrų. Išauginti kalendros, pipirmėtės augalai, plačiai taikomi medicinoje. Iš Ibiškės švelniosios bus gaminami mediciniai preparatai. Botanikos sodo darbuotojai ištyrė šiu kultūrų pritaikymą mūsų respublikos gamtinėse sąlygose. Tyrimo darbai įgalina auginti respublikos naujas vaistingąsias kultūras. PANEVĖŽYS.—Marytės Melnikaitės vardo kolūkio plytinė išvystė plytų gamybą. Čia dirba du plytų formavimo agregatai. Per dieną pagaminama iki 6,000 aukštos kokybės plytų. Gamybos darbams vadovauja prityręs specialistas Vl. Grigas. Kolūkio plytinė jau pagamino daugiau kaip 30,000 plytų. KUPIŠKIS.—Vidurinė mokykloje suorganizuota mokslo vaizdinių priemonių paroda. Parodoje eksponuojama daugiau kaip 500 mokinių darbų iš fizikos, chemijos, gamtos mokslų, istorijos, geografijos ir kitų dalykų srities. Fizikos skyriuje išstatytas mokinės Vaitiekūnaitės pagamintas prietaisas šviesos interferencijai stebėti ir kiti darbai. Chemijos skyriuje eksponuojama daugiau kaip 30 įvairių preparatų cheminėms medžiagoms gauti.

Platus Užsienio Protestai Prieš Laisvių Slopinimą Amerikoje

NEW YORKAS, liepos 2.—11 Komunistų Partijos lyderių, kurių legalė kova prieš persekiojimą, tešėsi apie tris metus, pradeda savo terminą kalėjime. Visi jie, išėmus Thompsoną, nu-teisti penkiems metams kalėjiman. Thompsonui skirta trys metai.

Vėliausi Pranešimai

TEHERANAS, liepos 2.—Irano vyriausybė atmetė kompromisinį ambasadoriaus Grady planą sutaukinti Iraną su Britanija. MASKVA.—Vakarų diplomatai nuomone, militariai komandierai pasekmingai susitars dėl mušų nutraukimo Korėjos fronte. BERLYNAS.—Rytų Vokietijos prezidentas W. Piek atmetė vyskupo Dibeliuso prašymą paliuosuoti tūlus politinius kalinius. Prezidentas atkreipė vskupo dėmesį į politinius kalinius Vakarų Vokietijoje. Ten žmones grūda į kalėjimus tik už tai, kad jie stoja už taiką.

Kanados Parlamentas Baigė Sesiją

OTTAWA.—Kanados parlamentas nutraukė savo sesiją iki spalio 9 dienos. Šioj sesijoj militariniams reikalams paskirta didžiausios pinigų sumos. Kanados biudžetas numato 3 bilionus ir 200 milijonų įvairių išlaidų. „Apsigynimo“ reikalams paskirta 1 bilionas ir 700 milijonų dolerių. Sveikatos ir bendrai gerovingumui paskirta 450 milijonų.

DERYBOS BAIGTI MŪŠIUS ĮVYKS SEKANČIA SAVAITĖ

Šiauriečių ir Kinų Komandierai Siūlo Kaensongą, Kaip Derybų Vietą

TOKIJO, liepos 2.—Į gen. Ridgway kvietimą pradėti derybas dėl paliaubų Korėjos fronte Siaurinės Korėjos vyriausias komandieras Kim Il Sung ir kinų liuosonorių vadas Peng Teh-Huai atsakė sutikimu. Jie, betgi, mano, kad tinkamiausia vieta deryboms būtų ne danų laivas „Jutlandia“, bet Kaensongo miestas, prie pat paralelės. Jie pataria pradėti derybas 10-15 dd. liepos. Manoma, kad generolas Ridgway su tais pasiūlymais sutiks.

400,000 Vokietijos Karinėse Jėgose

WASHINGTON, liepos 1.—Vakarų Vokietijos vadai įteikė Amerikai, Britanijai ir Francūzijai ambicingą planą, kuris parodo, kad jie nori laišti laisvę, kol Vakarų Europos „apgynime“. Vokietija, sulyg tuo planu, iki 1953 metų gali sudaryti armiją iš 250,000 vyrų. Vakarų valstybės turėtų tą armiją apginti. Vakarų Vokietija nori nuo 2,000 iki 3,000 karinių lėktuvų. Orinių jėgų personalas turėtų sudaryti iš 100,000 vyrų. Be to, Adenaueris ir jo patarėjų planas numato sukurimą Vokietijos laivyno.

Rinkimai Suomijos Seiman

HELSINKI, liepos 1.—Rytoj įvyks rinkimai Suomijos seiman. Bus išrinkta 200 atstovų. Partijos, kurios sudaro koalicinę valdžią, tikisi laimėti. Komunistai, kurie įeina į baltaveidžių klaušę ir sveikino Ralph Bunche, kai jis atakavo rasinę segregaciją ir linčinkus, turimas toks įvykis istorijoje. Pirma kartą skaityta su miestų gijos įstatymais, džia tokias rasines sąsias susirinkus. Municipale auditorija buvo sausakiniai užpildyta. Policija nedavė klūčių. Ralph Bunche pasizymėjo savo darbo Jungtinių Tautų Organizacijoje. Masinis susirinkimas, kuriam kalbėjo Bunche, buvo užbaigta konvencijos, kuri sušaukė Asociaciją Spalvėtų Žmonių Pasaui. Be negrų konvencijoj dalyvavo ir baltaveidžių. Konvencija priėmė programą kaip kovoti už lygias teises negrams.

Ispanijos Kardinalas Apie Laikraštį

MADRIDAS, liepos 1.—Ispanijos primatas kardinalas Pla Y Daniel, savo ganytojiškam laiške, sako, kad Ispanijos spauda turi būti katalikiška. Apie spaudos laisvę visiems jis nei neužsimena. Katalikų bažnyčia nori dar didesnės kontrolės judžių industrijoj ir kino teatrų programose, nors ir dabar bažnyčia gali užvetuoti bile filmą. Beveik visi Ispanijos laikraščiai prisiima bažnyčios cenzūrą.

Mišri Publika Klausėsi Bunche

Smūgis Rasistams ATLANTA, Georgia.—Šeši tūkstančiai juodveidžių ir baltaveidžių klausėsi ir sveikino Ralph Bunche, kai jis atakavo rasinę segregaciją ir linčinkus. Buvimas toks įvykis istorijoje. Pirma kartą skaityta su miestų gijos įstatymais, džia tokias rasines sąsias susirinkus. Municipale auditorija buvo sausakiniai užpildyta. Policija nedavė klūčių. Ralph Bunche pasizymėjo savo darbo Jungtinių Tautų Organizacijoje. Masinis susirinkimas, kuriam kalbėjo Bunche, buvo užbaigta konvencijos, kuri sušaukė Asociaciją Spalvėtų Žmonių Pasaui. Be negrų konvencijoj dalyvavo ir baltaveidžių. Konvencija priėmė programą kaip kovoti už lygias teises negrams.

VILNIS

Lithuanian People's Daily
 Published daily except Sunday and on every Friday together with the regular edition in an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States one year \$7.00, six months \$3.75, Chicago \$9.00, six months \$4.75; Canada \$8.00, 6 months \$4.25; foreign countries \$9.00, six months \$4.75. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, year \$3.00, six months \$1.75.

Advertising rates on application.
 3116 South Halsted St., Chicago 8, Ill.
 Phone Victory 2-7324

Entered as second class matter September 28, 1926, at Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879

KARO PALIAUBOS

Prezidento Trumano instrukcijom, gen. Matthew Ridgway pasiūlė Šiaurinės Korėjos komandai nutraukti mūsų ir užvesti derybas. Į tai greit atsakė Šiaurinės Korėjos karo komandantas Kim Il Sung ir Kinijos liūšnorių komandantas gen. Peng Tehhuai.

Jiedu tačiau pasiūlė deryboms vietą Taeson, Pietų Korėjoje, kuris dar tebėra laudiečių rankose.

Atrodo, kad pasiūlymas skirtingos vietos deryboms nebus rimta kliūtis tam.

Trygve Lie, Jungtinių Tautų sekretorius optimistiniai žiūri į galimybes taikai.

Atrodo, kad bent karo paliaubos greit galimos. Bet įpulti į perdidelį optimizmą nėra. Washingtonas vis dar šalta atsineša link karų paliaubų, juo labiau taikos, mat tatai gali kenkti pravedimui karinės programos.

Vienas dalykės tačiau dabar jau labiau aiškiau, negu pirmiausia buvo, būtent, kad didelis žmonių spaudimas, taikos reikalavimas, gali privėsti ir mūsų vyriausybę tartis dėl taikos.

TAIKOS KONGRESAS

Sekmadienį baigėsi Chicagoj taikos kongresas. Reikia pabrėžti, jog jisai geriausia pavyko. Net ir patys didžiausi optimistai gal netikėjo tokio pavykimo.

Kongresas buvo skaitlingas. Vien darbo unijos turėjo jame daugiau 1,000 delegatų.

Jaunimo organizacijos ypatingai gerai atstovavos. Didelis skaičius delegatų taipgi atstovavo religines organizacijas.

Kongresas faktinai atstovavo visus Amerikos žmonių sluoksnius, visus šios šalies kampelius.

Kongrese žymiai figuravo Amerikos intelektualai, tokie kaip prof. Philip Morrison, atominis mokslininkas, Dr. DuBois, prof. Lovett, Willard Uphouse ir kiti.

Negrai ypatingai gerai ir griežtai kongrese pasireiškė.

Darbo unijos turėjo čia ir žymių vadų, kaip Maurice Travis, Harry Bridges, Fred Stover, Ernest DeMaio, Leon Beverly, William Hood ir kitus.

Kongresas pasižymėjo ne vien dideliu entuziazmu, bet ir sumanymu, kaip vėliau matysite iš paskelbtų jo principų rezoliucijų, pareiškimų.

Stebint šį kongresą neliko nei kiek abejonių, kad Amerikoj taikos veikla padidės, paplis ir pagilės, kad Amerikos žmonės tvirtai pasiryžę taiką vykdyti.

LIEPOS KETVIRTOJI

Rytoj minėsime 175 metinę sukaktį Nepriklausomybės Deklaracijos, taigi, Jungtinių Valstijų Respublikos sukūrimo.

Amerikos demokratijos steigėjai Nepriklausomybės Deklaracijoj pareiškė, jog visi žmonės yra lygūs, visi turi lygias teises, kurių niekas negali paneigti, atimti.

Jungtinių Valstijų Konstitucijos pirmasis amendmentas dar griežčiau pareiškė, jog šios respublikos žmonės visi turi žodžio spaudos, surinkimų, išsireiškimo ir tikybinių laisvę, kad net pats Kongresas negali leisti įstatymų, tai tas teises paneigiančių.

Minėdami 175 metinę sukaktį Amerikos žmonės turi priezastį rimtai susirūpinti, nes kas pasakytas Nepriklausomybės Deklaracijoj, ką konstitucija, Teisių Bilius, garantuoja, dabar paengiama.

Kongresas pravedė Tafto-Hartley, Smitho, McCarrano akkus, kurie paneigia konstitucijoj, pirmame jos pataisyimė garantuotas teises ir laisves.

Valdžia persekioja žmones, kurie skelbia jai nepatinkamas politines idėjas.

Nors Nepriklausomybės Deklaracija sako visi žmonės yra lygūs, bet dabar ypač aršiai diskriminuojami negrai, taipgi ir kiti rasų žmonės.

Sveturgiminių nepiliečių persekiojimais padidėjo, paastėjo.

Kas pravesta jau 175 metų atgal, tas dabar paneigiama.

Nereikia aiškinti, kad tafari stato pavojum Amerikos demokratija.

Kas tai teisingai pasakė, kada vienas žmogus persekiojamas už jo idėjas, visi kiti žmonės negali būti laisvi, kitų laisvė taipjuan yra pavojuje.

Minėdami šią sukaktį Amerikos žmonės dėl to turi juo labiau susirūpinti savo teisėmis, savo laisve, savo demokratija.

Apgrinti tai reikia kovoti prieš persekiojimus, prieš slopinimą jų politinių idėjų.

APŽVALGA

KAS LAIMI IR KAS PRALAIMI

Senatorius Nixon, Kalifornijos republikonas, kalbėdamas jaunų republikonų konferencijai Bostone reiskė didelės baimės Amerikos pralaimėjimais. Jis sakė:

"šešeris metus atgal Jungtinės Valstijos buvo galingiausia valstybė ant visos žemės. Mes turėjome galingiausią armiją, laivyną ir aviacijos jėgas visame sviete. Mes turėjome monopoliją atominės bombos. Tada buvo 1,700,000,000 žmonių mūsų pusėje ir tik 180,000,000 komunistų pusėje.

"O kokia yra situacija šiandien? Mes jau nesame galingesni sava armija. Mes esame silpnesni taktine aviacija... silpnesni submariniais. Mes jau neturime atominių bombų monopolijos. Jau yra tik 540,000,000 mūsų pusėje ir 800,000,000 komunistų pusėje. "Mes netekome 600,000,000 žmonių lėgiu 6 metų—jie perėjo pas komunistus."

Nixonas už tai kaltino demokratų administracija. Sakė, ji nori už pinigų pirkti draugus. Ji netekus Amerikos žmonių pasitikėjimo.

Jis ragino atmesti jos politiką.

Bet kaip gi buvo galima pasilaikyti tuos 600 milijonų žmonių savo pusėj, sen. Nixon nepasakė. Tie 600 milijonų yra Kinija.

Buvo galima juos palaikyti savo pusėj, bet ne su Nixono politika.

Jeigu būtų tęsė Roosevelto politika, būtų būvę kas kita. Nixono politika dar daugiau žmonių stumia nuo Amerikos, nes ji yra dar labiau reakcinė.

Sen. Nixon buvo vienas didelių entuziastų karo prieš Tarybų Sąjungą, bet dabar ir jo entuziazmas atvėso. Mat laimėti tokis karas visai nėra galimybų.

Beje, Nixonas nepažymėjo, kad ir tarpe jų 540,000,000 žmonių yra didelio pasipriešinimo mūsų valdžios užsienio politikai. Pastaruoju laiku net ir Britanija vis daugiau skiriasi. Jungtinėse Tautose taipgi susidaro stipresnė opozicija. Nixono politika tačiau nuo to negali išgelbėti.

ATOMINĖS JĖGOS

Kongresmanas Cannon, Missouri demokratas, pareiškė Atstovų Bute, jog Tarybų Sąjungai turinti apie 100 atominių bombų ir kad apie 70 galima būtų numesti Amerikoj.

Jeigu atominės bombos yra tokios nuožmios, kaip kalbama, tai 70 jų užtektų ištiso kontinento žmonių išaikinimui.

Kaip apie tai sužinota? Britanijon atbėgęs TSRS atominis ekspertas. Jis atbėgęs jau metai laiko atgal ir sakęs:

Tarybų Sąjunga tada turėjo 50 atominių bombų.

Dabar ji turinti apie 100. Skubiai gaminamos atominės bombos ir daromi bandymai kitokioms bomboms.

Amerikos žvalgybos davi-

niai irgi esą panašūs.

Taigi, atominis karas Amerikai lygiai pavojingas, kaip kitoms šalims, jei ne labiau, nes mūsų miestai yra labai sukimšti. Vieha bomba gali kai kur suardyti komunikaciją, padaryti didžiausių nuostolių.

NEILGAI DŽIAUGSIS

Dienraštyje "Laisvė", birželio 28, skaitome:

"Tūlas K. Matulaitis, gyvenęs Italijoje, rašo klerikalų "Drauge" ką fašistai darys, kai Lietuva bus nuteriota atomo bombos (jie to laukia, kaip ištroškęs lašo vandenį), kai "Tarybų Sąjunga bus sumušta" ir Lietuvoj grąžintas fašizmas. "Matulaitis ryja seilę, pagalvojęs, kiek ten bus žemės, žemės, kurios savininkų jau nebebus... Ir jis galvoja šitai: bus daug žemės be jos savininkų; tą žemę teks paroduoti. Ją parduos "būsimoji" fašistų valdžia, imdama po šimta dolerių už akrą! "Kiek bus fašistams pinigų! "Ir Matulaitis ragina, kad tai problemai spręsti jau dabar reikia ruoštis."

Tai protiniai ligoto žmogaus troškimas. Jei atominis karas kiltų, liktų daug žemės visur—žemės su degėsiais, su griuvėsiais; krūvos žemės su žmonių lavonais.

Bet ir tokie Matulaičiai nesidžiaugtų, nes jie ir gulėtų kur nors po griuvėsiais. Jų džiaugsmas yra ligotas.

Atrodo, kad jie neilgai džiaugsis, nes neilgai juos vilios karas. Atrodo, kad karas ir Korėjoj baigsis. Milžiniška dauguma sveiko proto žmonių netrokšta atominio karo. Jie gal ir neleis karui išsiplėtoti.

"Deutschland Uber Alles"

"Deutschland uber alles" ("Vokištija virš viso") šovininis kalterinės ir hitlerinės Vokietijos himnas vėl skamba Vakarų Vokietijoje. Lubecke neseniai įvyko taip vadintose "pasienio policijos" paradas. Ta "policija", kuri dabar organizuojama Vakarų Vokietijoje, dėvi žalsvai-pilkas uniformas, šalms, apginkluota šautuvais, ir beveik niekuom nesiskiria nuo Hitlerio Wehrmachto. Parada oficialiai priėmė Adenauerio vidaus reikalų ministras Dr. Lehr, kadangi Adenaueris oficialiai karo reikalų ministro dar neturi. Mat, faktinis karo reikalų ministras, "karinis patarėjas" Guderianas, dar nėra kabineto narys. Bet nors vidutis reikalų ministras daktaras Lehr yra ne karininkas, o civilis, jis mokojo primesti parada senoje militaristinėje-vokiškoje dvasioje. Tiesa, jis nesaliūtavo nei naciniai nei kariniai, bet pasveikino kareivius su "Guten Tag, Kameraden," pilnai nacinėje dvasioje. Tokia yra dabar Vakarų Vokietija, kur atgimsta naujas nacinis Reichas.

Juodvarnių Ginčai

Paskutiniiais keliais mėnesiais smarkoki ginčai vyksta tarp dviejų reakcinių organų: mūsų vietinio republikoniškai-macarthurisko "Tribune" ir klerikalų savaitinio organo "America". Ginčas prasidėjo tuom, kad Chicago "Tribune" atspausdino vedamąjį straipsnį, kuriame kaltino Vatikaną vidutiniškai politikon kišlęsi Amerikoje. Tas straipsnis tilpo dar vasario mėnesį, ir jėzuitų organas atsakė keletą kartų. Po to "Tribune" vėl rašė tuo klausimu.

Dėl ko ginčijasi tie du reakcijos ramsčiai? Sunkoka susivokti. "Tribune" dabar yra lyg generolų MacArthuro ideologinis organas, o MacArthuras gan palankus kardinolui Spellmanui ir katalikiškai hierarchijai. Bet, kaip atrodo, pulkininkas McCormickas tame klausime ne visai sutinka su katalikiškais klerikalais. Ar tai prisigerindamas savo protestantiškiems Vidurvakariams, ar tai iš seno papratimo, "Tribune" editorias kalbėjo apie bažnyčios atskirimą nuo valstybės, kaip Vatikanas kaišiodamas savo nosį nusizengia tam nuostatui, ir panašiai.

Jėzuitų organas atsakė įnirusiai. Broliai jėzuitai ir pyksta, ir prašosi, ir grąšina, ir visai raitosi savo polemikoje. Jie ir pašiepia pulkininką McCormicką, bet sekancijame paragrafe lyg sako: "Broliai, kam mums peštis, juk mes visi prieš komunistizmą?"

Žodžiai Ir Faktai

1947-tų metų gegužės mėnesio 8 dieną "Time" ir "Life" leidėjas Henry Luce pareiškė: "Mes turime stengtis, kad faktai atitiktų žodžiams. Rasių santykių gerinimas yra svarbi mūsų užduotis. Mes turime užtikrinti, kad negrai galėtų dirbuotis kiekvienoje gyvenimo srityje aukščiausiam laipsnyje pagal savo išgales. Kas daro tam kliūtis, nusideda kriminaliniai..."

Kitais žodžiais, Luce tada sakė, kad tie, kurie diskriminuoja negrus darbuose, yra kriminaliniai nusikalčiai.

Keturi metai vėliau, šių metų gegužės 8 dieną, Luce žurnaluose "Time", "Life" ir "Fortune" dirbo 1,560 darbininkų. Iš jų tik 17 yra negrai, ir iš to skaičiaus aštuoni porteriai...

Vokietijos Kultūrinių Kongresas

BERLYNAS. — Leipcege pasibaigė pirmasis visos Vokietijos kultūros ir meno darbuotojų kongresas, Jame dalyvavo 400 delegatų. Pusė jų atvyko iš Vakarų Vokietijos.

Vokietijos demokratinės respublikos prezidentas Wilhelmas Pikas, Liaudies rūmų pirmininkas Johannes Dikmanas ir Žemių rūmų pirmininkas d-ras Reinholdas Lovedancas kongreso dalyviams atsiuntė sveikinimo telegramas.

Mokslo ir Ivairenybių Kampelis

MOKYMAS

New York Times skelbia savo pravestą Amerikos studentijos apklausinį patyrimui kiek jie žino. Paskėmės nedžitigina. Iš apie 5,000 studentų 42 universitetuose tyrinėjimui štai kà rodo:

Pusė jų nežino gyventojų skaičiaus Jungtinėse Valstijose.

Daugiau 80% studentų net kiek arčiau nepriėjo prie TSRS gyventojų skaičiaus.

Dar mažiau žino Britanijos dydį ir jos gyventojų skaičių. Tik ketvirtadalis klausinėjamų galėjo įvardyti keturis didžiuosius okeanus.

Kanados gyventojų skaičiaus nežino 98% klausinėjamų. Tik 7 iš 4,752 studentų pasakė kurios šalys yra Jugoslavijos kaimynai.

Jel tiek mažai žino universitetų studentai, dar mažiau žino vidutinis žmogus.

Iš tų studentų daugelis bus diplomatai, valdžios ar kariuomenės pareigūnai.

Dalis jų bus mokytojai. O kiek jie gali kitus mokyt?

AUDROS

Dr. Vincent Schaefer sako, audras bus galima kontroliuoti. Reikia surasti būdas kaip suvaldyti šiltus debesis, kurie susidaro ore, tik atėjusiam per okeanus.

Audros susidaro iš susikirtimo šiltų ir šaltų debesų.

Jis taipgi sako, kad padarymas lietaus galimas, bet yra pavojaus, kad vienur darant liety kitur galima dides sausras sudaryti.

"SMUG"

Los Angelėj kai kada tyso ore visai žemai dūmai, pilni dulkių ir abelai varginanti.

Dr. A. J. Hagen-Smit, Kalifornijos Technologijos Instituto profesorius, tyrinėdamas tai surado:

- 1) Los Angele naudoja daug gasolino, nepridirto altejaus ir kito petrolio kuro. O kaip automobilij, taip kiti inžiniai viso kuro nesudegina. Dalis jo išeinia oran.
- 2) Motoriniai vežimai pagamina nitrogeno dujų.
- 3) Saulės spinduliai pakicia nitrogeno dujas į hidrokarbonus; kas prisideda prie dūmų sudarymo.
- 4) Los Angele yra tokiam geografiniam baseine, kur susidaro iš oro švilpas.

Visa tai ir sudaro kartais tą įkyrų "smug".

ŽODZIAI

Kinų kalbos žodžiai gan keistai sudaryti. Pavyzdžiui sudėti du žodžiai — moteriškė ir stogas sudaro žodį ramybė.

Sudėti žodžiai moteriškė ir vaikas sudaro žodį gerai.

Bet nevisur kinai taip pagerbia moteriš žodžiuose. Pavyzdžiui trys žodžiai moteriškė sudėti daiktan sudaro žodį pletkai.

SUKAKTIS

Detroito paštas išleis naują krasazenkli atžymėjimui 150 metų ten atvykimo francūzo Antoinede la Mothe Cadillac.

Liepos 24 bus ta sukaktis. Cadillac buvo Francūzijos karininkas.

Jisai žymiai figuravo Anglijos ir Francūzijos kovose už valdymą Šiaurinės Amerikos. Jis užlėjo Detroitą 1701 metais. Pradžioje čia apsigyveno 50 civilių ir 50 karių.

Detroitas taigi yra senesnis miestas už Chicago. Ilgą laiką jis tačiat neskubiai augo, tik prasidėjus automobilių industrijai jis staigia išaugo į kelvirtą didžiausių Amerikos miestą.

Cadillac miestukas yra pagerbimui Detroito uždėjėjo.

Cadillac automobilai taipgi pasiēmė vardą to miesto uždėjėjo.

Beje, Antoinede la Cadillac gim 3 1660, mirė 1720 metais.

Vienu tarpu jis buvo Louisianos gubernatorius. O Louisiana tadą apēmė veik visus vidurvakarius.

Cadillac mirė sugtįžęs Francūzijon.

"PENKERIŲ MARIŲ UOSTAS"

Maskva yra toli nuo marių, bet Maskvos uostas skaitomas penkerių marių uostas.

Kaip tai?

Atli Maskvos teka didžiausia Europos upė Volga. Netoli Maskvos teka keltos kitos upės.

Volga teka į Kaspijos marias. Konalais ir upėmis Maskva pasiekia Hibinsko marias, Azovo marias, Juodasias marias, taipgi Baltijos marias.

Maskvos uostas žientos meti nenaudojamas, nes upės užšala.

Vasarą tačiau upės ir kanalai labai pagelbi Maskvos susisiekimui su kitais miestais ir marionimis.

NEBLEKŪNIAI "KENAI"

Dabar visas kenuotas maistas yra blekinėse sudėtas.

Amerikā neturi blekės, ta medžiaga reikia importuoti. Apie 20 kompanijū viršilos seniai lauzo galvas kaip padaryti kenus be blekės.

W. C. Slogk dabar skelbia, jog surasta kaip galima kenuoti maistas be blekės.

American Can Co. laboratorijoje pagulios išrasta medžiaga tam reikalui.

A-n-s.

Ta "Spaudos Laisvė"

Okupaciniai pareigūnai uždare trims mėnesiams Frankfurtu kairujū dienraščių "Sozialistische Volkszeitung". Lėikraštis uždarytas neva už "okupacinių jėgų žeidimą". Okupacinės jėgos Frankfurte yra jankiai. Kiekvieną kritika prieš jankišką imperializmą gali būti išaiškinta kaip "okupacinių jėgų žeidimas". Viskas priklauso nuo pačių okupacinių jėgų. Štai kodėl "spaudos laisvė" Vakarų Vokietijoje jau seniai rįstojo savo vertės.

"Sozialistische Volkszeitung" ne vienintėlis kairus laikraštis, kuris uždarytas vakarinėse zonose, ir praėjus trimis mėnesiams, po jo pasirodymo vėl koks nors priekabis bus rastas.

Tai kongresmanas Emanuel Geller (D. N.Y.). Jis vadovauja Kongresinei komisijai kuri tirinėja plieno spaudos kultūrij. Komisija kalina Natl. Production Authority davime General Motors korporacijai daugiau nei 2,000 tonų plieno, kuomet kitos mažesnės žmonės negauna nieko. (FP)

MOTERYS JŲ KOVA, JŲ VEIKLA

Garvežio Mašinistė
 "Moterys, Garvežio Mašinistė" yra naujas Kinijos filmas, kuris ten turi didelio pasisekimo. Jis rodomas ne tik kino teatruose, bet ir moterų organizacijų mitinguose, susirinkimuose, kongresuose. Tas filmas yra apie gyvenimą Tien Kweiyng, pirmosios moters Kinijoje, kuri pradėjo vairuoti traukinio garvežį. Jos vardas žinomas visoje Kinijoje, ir sekamos jos pavyzdį daug jaunų, gabių mergaičių Kinijoje dabar mokosi garvežio mašinistėmis. Matydamos šį filmą Kinijos moterys tikrai gali sau pasakyti:

"O, ir toli nuėjome nuo buvimo vergėmis, nuo lenkimosi vyru ir uošviui šimtus kartų per dieną, iki mūsų šalies geležinkelių vairavimo..."

Įamžinta Akmenyje

Viso pasaulio pažangiosios moterys žino Francūzijos Raymonde Dien. Tai ta drąsi jauna francūzaitė, kuri metėsi ant geležinkelių bėgių, kad sulaukyti traukinį, kuris vežė ginklus dėl intervencijos Vietname, Indonezijoje. Traukinys turėjo sustoti, bet Raymonde buvo policijos nutempta nuo bėgių ir nuteista kalėjimu.

Kol kas joks skulptorius Francūzijoje jai dar nenukalė paminklo, bet už tai tuomi pasirūpino Tarybų Sąjungos skulptoriai. Pasukutinėje metinėje meno parodoje Maskvoje radosi nuakaltas paminklas, rodantis Raymonde Dien atsiklaupusią ant geležinkelio bėgių ir iškėlusią ranką, lyg bandančią sulaukyti traukinį.

Lenkijos Moterys

Žinomoji Amerikos moterų veikėja Moos, kurią valdžia bando įkalinti už jos taikos veiklą, keli mėnesiai atgal grįžo iš plačios kelionės po Europą. Dabar ji žurnale "New Masses & Mainstream" aprašo savo kelionės įspūdžius. Plačiausiai ji rašo apie Lenkijos moteris, kurių nacionalio masto susivienijimo steigiamajame suvažiavime jai teko dalyvauti šių metų pradžioje. Ji aprašo kaip kaimietės savo tautiniuose draubūžuose, kaimietės, kurios po kapitalistiniu režimu nuo visuomeninio veikimo buvo atitolintos, kaip jos suvažiavime lošė vadovaujančią rolę. Suvažiavimo

vyriausia tema buvo—ko nei nereikia sakyti—Taika.

Moterų Savigarda

Prieš karą, kuomet Indonezija dar buvo Olandijos kolonija, nemažai tūristų atvykdavo į Indonezijos salas. Ypatinai daug jų atvykdavo į Bali salą, kuri buvo žinoma kaip "tūristų rojus." Viena priežastis, kodėl Bali sala buvo taip populiari, buvo jos moterys, kurios pasižymi dideliu grožiu. Be to, tos salos gyventojų papročiu moterys apsidengusios tik pusiau, o krūtys lieka nuogos. Nors tas paprotis nyko, bet olandai okupantai stengėsi, kad jis neišnyktų, nes norėjo kuo daugiau tūristų. O tų suvažiudavo daug, ypatinai su fotografijos aparatais, kad daryti nuotraukas, kurios vėliau būdavo spausdinamos ir parduodamos užsienyje.

Bet dabar nepriklausomos Indonezijos valdžia paskelbė, kad tokie dalykai įžeidžia naujosios Indonezijos moterų savigarbą, ir buvo paskelbta, kad nuogakrūčių gražuolių fotografavimas tūristams uždraustas.

Mrs. Felton Nenusigąsta
 Drąsioji britų darbietė Mrs. Felton, kuri neseniai grįžo iš kelionės po Korėją, nenusigąsta hauginimu. Būdamą Korėjoje ji įsitikino, kad interventai ten elgiasi ne geriau, negu naciai elgėsi okupuotose šalyse. Pakelyje iš Korėjos namo į Britaniją ji sustojo Maskvoje, kur radijo kalboje išskėlė žiauriausius faktus apie Korėją. Kuomet ji grįžo namo, ji buvo išmesta iš Darbo Partijos. Jai dar buvo įspėta, kad jeigu ji nenutis, jai bus dar blogiau. Ji nenutis. Ji jau kalbėjo daugelyje mitingų ir dar daugelyje kalbės. Ji buvo įspėta, kad dar gali būti teista kaip "išdavikė," nes lankėsi Šiaurinėje Korėjoje. Ji jai atsakė: "Išdavikai yra tie, kurie praveda tuos kriminalius nusikaltimus prieš Korėją, išdavikai yra karo rengėjai, o ne mes!"

Pasaulakė.

Airijos Republikonų Vadas Grąšina Britanijai

DUBLINAS.—Airijos republikonų vadas Lean McBride kategoriškai pareiškė, jog Airija, vėliau ar anksčiau, turės būti apvienyta. Šeši šiauriniai apskriviai, kuriuos valdo britai, turės būti prijungti prie Airijos respublikos.

Airiai, sako MacBride, priversti bus pavartoti jėgą. Ar jėga bus pavartota, tas priklausau nuo Britanijos.

MIRĖ VAIRUOTOJAS

Wm. Ankerholtz Sr., 47, 2840 N. Campbell ave., šioferis mirė važiuodamas darban. Jo karas užgavo lempos stulpą prie Clyborn ave. ir Terra Cotta pl. Matomai širdžiai nesugalėjus nelaimė įvyko.

Tai sen. Burnet Maybank (D. S. C.). Jis yra Senato bankinės komisijos pirmininkas. Komisija sulaukė numušimą kainų, bet nubalsavo praplėsti karinę gamybą. (F. P.)

"Kapitalizmas Aprūpina"

ECA (Marshallo plano) administratorius Europoje Paul Hoffmannas neseniai kalbėjo Tarptautiniam Komercijos Butui Lisbone. Hoffmannas atsisaukė į viso pasaulio didžiuosius biznierių, fabrikantų, bankierių: parodykime koks geras yra kapitalizmas. Jis sakė, kad kapitalizmas turi įrodyti ant kiek jis geresnis už bet kokią sistemą, ant kiek jis gali kelti žmonių gerovę, ant kiek jis geriau negu koks kitas sutvarkymas "aprūpina" žmones...

Kokį sunkų uždavinį Hooffmannas stato savo kolegoms kapitalistams! Jo reikalavimas yra lyg reikalavimas tigru, kad jis pasirodytų geraširdžiu visų silpnų gyvūnelių draugu...

Prie Dviejų Ambasadų

Aną savaitę Paryžiuje įvyko keista demonstracija: keletas šimtų žmonių susirinko prie Bulgarijos ambasados, dainavo internacionalą ir reikalavo, kad būtų paleisti politiniai kaliniai. Tie demonstratai buvo anarchistai, kurie teigė, kad jų politiniai draugai Bulgarijoje suimtinėjami.

Nors demonstracija buvo menkutė, bet ištisi sunkvežimiai policijos ją lydėjo. Demonstracija prieš vieną liaudies respubliką,—ir policija norėjo iš jos padaryti kuo didesnį atsitikimą. Policininkai beveik patys įsijungė į demonstraciją, tokie draugiški jie jai buvo... Bet netoli Bulgarijos ambasados randasi Ispanijos ambasada, ir tie patys anarchistai sumanė ta proga pademonstruoti ir prieš Franco. Ir, susirinkę prie Franco ambasados, jie pradėjo mesti šūkius.

Vienu akimirksniu policijos užsilaikymas pasikeitė. Nuo didelio draugiškumo jis pavirto į neapykantą. Ir netrukus policinės lazdos sunkiai nusileido virš demonstratų galvų.

Knygų Išpardavimas

Visas mokslas yra surašytas į knygas. Ir didžiausi mokslininkai turi skaityti knygas, studijuoti, net ir savo srityje į jas kreiptis pagalbos, nes negali visko atminti. Teisingai pasakyta: **Knygos, tai protas, tai geriausių žmonių smegenys!**

Skaityti, lavintis, daugiau sužinoti, kelti savo apšvietą—niekad nėra vėlu! Kiekvienas žmogus iš knygų gali daug pats per save išmokti. Mes skelbiame sekamų knygų nupigintą išpardavimą:

(1) **ATMOSFERA.** Parašė Dr. A. Petrika. Knyga apie atmosferą ir oro gazų ypatybes. Iliustruota. Turi 150 puslapių. Kietais viršais, kaina 50c. Knygos nedaug turime, greitai išsibaigs.

(2) **K. MARKSO TEORIJOJOS SISTEMA.** Parašė L. B. Boudin'as. Mokslininkas išdėsto kapitalistinę santvarką ir kodėl ji turės užleisti vietą darbininkų tvarkai. Knyga turi 336 puslapius. Kaina kietais viršais 75 centai.

(3) **NAMINIS KARAS FRANCŪZIJOS IR 18-ji BRIUMERIO.** Parašė Karolis Marksas. Autorius aprašo Francūzijos žmonių kovas prieš monarchiją ir Paryžiaus Komunos—pirmosios darbo žmonių valdžios kovas. Knyga kietais viršais, turi 360 puslapių. Kaina 75 centai.

(4) **DARBININKO SVEIKATA.** Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius ir Dr. A. Petrika. Knyga turi 630 puslapių, su paveikslais, ant geros popieros. Jų yra 25 skyriai, aiškinanti žmogaus sudėtį nuo užsimezgimo gemalo. Daugybė patarimų apie sveikatą. Gražiai apdaryta, kietais viršais. Kaina \$3.

(5) **PASAULIO STEBŪKLAI.** Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Mokslas knyga apie žmogų, visatą ir politines uždauotis. Knyga turi 410 puslapių. Kaina kietais viršais \$1.

(6) **RELIGIJA.** Parašė Dr. St. Matulaitis. Knyga atspausdinta ant geros popieros. Iliustruota. Jų rasite religijos istoriją, apie atsiradimą kalėdų, velykų ir kitų švenčių. Sužinosite kaip religijos mokslas keitėsi, rolę linkui darbo žmonių. Kaina kietais apdarais 50 centų.

(7) **GAMTA IR ŽMONES.** Parašė M. Ilinas. Knyga turi 320 puslapių. Labai aiškiai išdėsto gamtos sudėtį ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. Kaina 50 centų.

(8) **TARYBŲ GALYBĖ.** Parašė archi-vyskūpas H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. Turi 224 puslapius. Kaina 35 centai.

(9) **ŽMOGUS IR MAŠINA.** Sūtaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinį apie technikos išsivystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina 50 centų.

Kas stos 1950 m. į ALDLD ir pasimokės metinę duoklę \$2, tai gali gauti tris knygas iš senesnių laidų, siekiančias jo duoklių sumą.

SKAITYK KNYGAS APIE LIETUVĄ!

Gyvendamas Amerikoje žinok teisybę ir faktus apie savo gimtinę—Lietuvą.

1. **PIRMOJI LIETUVOS SOVIETŲ VALDŽIA.** Parašė Vincas Kapsukas, buvęs valdžios pirmininkas. Knyga aprašo 1918-1919 metų Lietuvos žmonių kovas už laisvę. Su paveikslais. Turi 240 puslapių. Kaina 75c.

LIETUVOS DARBININKĖS IR PONIUTĖS. Parašė Vincas Kapsukas apie Lietuvos darbininkų ir valstiečių vargus smetonizmo laikais. Knyga labai svarbi. Turi 150 puslapių. Kaina tik 50 centų.

3. **LIETUVIŲ TAUTOS ATBUDIMO PIONIERIAI.** Knygą parašė Dr. Antanas Petrika apie veiklą Dr. Kudirkos, P. Višinskio, Petkevičiūtės-Bitės, J. Biliūno, Žemaitės, Lazdynų Pelėdos, Šatrijos Raganos. Knyga labai svarbi, su paveikslais. Turi 320 puslapių. Kaina kietais viršiais \$1, o minkštais 50 centų.

4. **DIDYSIS LIETUVIŲ TAUTOS PRIEŠAS.** Parašė visa eilė žymių rašytojų. Pirmoje knygos dalyje aprašomos lietuvių tautos kovos prieš kryžiuokius, o antroje—hitlerininkus. Knyga gausiai iliustruota. Ant gražaus popierio ir turi 254 puslapius. Kaina kietais viršiais \$1, minkštais 50 centų.

5. **LIETUVA UGNYJE.** Parašė eilė autorių apie lietuvių kovas už tautos laisvę prieš hitlerininkus. Knyga turi 300 puslapių. Turime tik kelis desėtkus knygų. Kaina \$1.

6. **PRISIKĖLUSI LIETUVA.** Parašė Antanas Bimba, kuris lankėsi po karo Lietuvoje. Jo patyrimai ir stebėjimai. Sužinok, kaip Lietuva buvo baisiai Hitlerio nuterėta ir kaip ji atsikėlė iš griuvėsių. Knyga turi 222 puslapius. Kaina kietais viršiais \$1, minkštais 50 centų.

7. **PETRO CVIRKOS APYSAKOS.** Patsai vardas pasako knygos turinį. Kas skaitė, tai visi gėrėjosi. Aprašoma nuo baudžios iki šių dienų svarbiausi įvykiai. Knyga turi 300 puslapių. Kaina \$1.50.

8. **LIETUVOS LAISVĖS DRAUGAI IR PRIEŠAI.** Parašė R. Mizara. Brošiūra turi 30 puslapių. Iškelia vie-

šumon tautininkų, klerikalų ir socialistų nepaisymą Lietuvos laisvės. Kaina 10 centų.

9. **VOKISKIEJI GROBIKAI—MIRTINI LIETUVIŲ KULTŪROS PRIEŠAI.** Parašė K. Korsakas. Aprašoma volkiečių puolimai ant Lietuvos senovėje ir Hitlerio laikais. Brošiūra turi 30 puslapių. Kaina 10 centų.

KNYGOS APIE AMERIKA

Gyveni Jungtinėse Valstijose, kitaip—Amerikoje, tai žinok teisybę apie naują savo tėvynę.

1. **AMERIKOS DEMOKRATIJOS STEBĖJAI.** Parašė visa eilė autorių. Sužinok kas buvo Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Samuel Adams, Thomas Paine, Benjaminas Franklinas, Patrick Henry, Rich. Henry Lee, Andrew Jackson, John Brown, Abraomas Lincolnas, Fredrikas Douglas, Tadas Kosciuško, Pulaski; moterys kovotojos dėl Amerikos žmonių laisvės. Visada turėk po ranka **JUNGTINIŲ VALSTIJŲ KONSTITUCIJĄ**, kuri yra pirmu kartu teisingai lietuvių kalbon išversta ir telpa knygoje. Kiekvienas Amerikoje gyvenęs lietuvis šią knygą turi perskaityti. Ji turi 364 puslapius, su paveikslais. Atspausdinta ant geros popieros. Kaina kietais viršiais \$1, minkštais 50 centų.

2. **ARGENTINA IR TEN GYVENANTI LIETUVIAI.** Parašė R. Mizara, kuris gyveno Pietų Amerikoje. Rasite informacijų ne vien apie Argentiną, bet ir kitas Pietų Amerikos šalis. Knyga turi 190 puslapių, Pietų Amerikos žemėlapi ir yra paveikslų. Kaina 50 centų. Turime nedaug.

3. **KELIAS Į NAUJĄ GYVENIMĄ.** Parašė Antanas Bimba. Knyga turi 224 puslapius. Faktai apie Amerikos žmonių gyvenimą, turtus ir kaip galėtų būti žmonės laimingi, jeigu jie nebūtų skriaudžiami. Kaina 50 centų.

4. **AMERIKOS DARBININKĖ.** Parašė A. Bimba. Knyga apibūdina Amerikos darbininkų gyvenimą, laimę ir vargus. Turi 224 puslapius, su paveikslais. Knyga kietais viršiais, kaina 50 centų.

5. **PIRMOJO PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO LEIDINYS.** Aprašymas darbų ir nutarimų įvykusio Urugvajuje Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso. Yra apie 100 paveikslų jo dalyvių. Knyga turi 230 puslapių, kaina 50 centų.

SKAITYKITE APYSAKAS!

Apysakos ir romanai, tai nėra pasakos. Apysakoj ir romane yra vaizduojamas tikras žmonių gyvenimas, klasių santykiai, istorija, teikiamas mokslas, tik jis perduodamas vaizduojant pasirinktų asmenų (charakterių) gyvenimą. Apysakoj, tartum judžiose, veidrodyje autorius rodo žmonių gyvenimą ir tuo jis padeda skaitytojui suprasti savo reikalus.

(1) **ALIEJUS.** Parašė Upton Sinclair. Knyga turi 800 puslapių. Vienas iš labiausiai įdomių jo romanų. Kietais viršiais. Kaina \$1.50.

(2) **SPALIS IR KITOS APYSAKOS.** Apysakos iš revoliucijos laikų Rusijoje. Parašė eilė autorių. Knyga turi 288 puslapius. Atspausdinta ant geros popieros. Kaina 50 centų.

(3) **POVILAS JURKA.** Parašė M. Rasoda-Mizara. Apysaką iš Amerikos žmonių ir Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. Knyga turi 318 puslapių. Kaina 50c.

(4) **ŪKANOS.** Parašė M. Rasoda-Mizara. Apysaką iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Knyga turi 342 puslapius, ant geros popieros. Kaina kietais viršiais \$1, minkštais viršiais 50 centų.

(5) **MOTINA.** Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. Turi 500 puslapių. Kaina kietais viršiais \$1.

(6) **KARAS LIETUVOJ.** Parašė M. Gromovas. Apy-saka iš 1914-1918 metų karo laikų. Knyga turi 224 puslapius. Kaina 35 centai.

(7) **SAULETOJ ISPANIJOJ.** Parašė Ed. Zdanaukas. Jo atsiminimai iš karo prieš fašistus. Knyga turi 156 puslapius. Kaina 50 centų.

(8) **PAVASARIO GODOS.** Eilių rinkinys. Parašė Stasys Jasilionis, vienas iš žymiausių Amerikos poetų. Knyga turi 256 puslapius. Italpina apie 1914-1918 m. ir dainų. Kaina 50 centų.

(9) **SENO VINCO RASTAI.** Knyga turi 150 puslapių. Telpa 10 apysakų iš Amerikos žmonių gyvenimo. Gražiai atspausdinta ir kietais viršiais. Kaina 75 centai.

Mes turime platų knygų pasirinkimą, kaip tai, iš įvairių mokslo šakų, apie Lietuvą, Jungtines Amerikos Valstijas ir kitas šalis. Klauskite informacijų.

Siemet ALDLD sukanka 35 metai gyvavimo. Naujus narius priimame už \$1 metinį duoklį. Kas mokės pilną duoklę—\$2, tai tas gali pasirinkti bile tris knygas iš mūsų sąrašo ir gaus veltui.

Cekius ir money orderius išrašykite Draugijos išdinioko vardu Paul Bechis ir siųskite kartu su užsakymu

ALDLD.

110-12 Atlantic Ave.
 Richmond Hill 19, N. Y.

Žodynas

Turime *Lalio* naujos laidos ŽODYNĄ.

Dviejose knygose, Angliškai ir Lietuviškai, Lietuviškai ir Angliškai. Geruose apdaruose.

Kaina \$14.00 už abi knygas. Turime ir vienoj knygoj abi dalis, kaina taipgi \$14. Kam reikalingas žodynas, siųskite užsakymą ir pinigų šiuo antrašu:

Vilnies Adm.
 3116 S. Halsted St.
 Chicago 8, ILL

Bazilionų Apylinkėje

SVEČIAS "AUKSINĖS VARPOS" KOLŪKYJE

Rašo Alg. Lukauskas

Iš vakarų "Tarybinio artojo" kolūkio kontoroje su skambėjo telefonas. Jaugėla pakėlė ragelį.

—Čia iš "Aukštinės varpos". Kalba pirmininkas, Bardauskas. Prašyčiau pakviesti jūsų pirmininką.

—Aš klausau.

—Sutartį tai pasirašėm, lenktyniaujame. O kurie geriau žengiam — taip ir neišku. Rytoj atsiunčiu komisiją socialistiniams lenktyniavimui patikrinti, — kalbėjo Bardauskas.

Sutartą dieną "Aukštinės varpos" delegatai su kolūkiete Dargužiene priešakyje išsiūrošė pas savo kaimynus. "Tarybinio artojo" kolūkio centras — Bazilionys, buvęs valsčiaus miestelis. Šis miestelis dabar sudaro "Tarybinio artojo" kolūkio kuriamosios gyvenvietės pagrindą. Kolūkyje yra septymetė mokykla, kultūros namai, paštas, parduotuvė ir eilė kitų kultūrinių - buitinių įstaigų. Naujai iškilto dviaukštis pastatas, skirtas kolūkio administraciniam reikalui.

—Reikia pripažinti, kad su statyba jie toliau pasistūmė. Pas mus dar plynas laukas, nė vieno medelio nėra, kur turės išsitiesti gatvės, iškilti pastatai! Tačiau Jaugėla kėliais nekaip rūpinasi — arkliai gali gatvėse maudytis, — kalbėjo atvykę svečiai.

—Argi arkliai neturite, žyvro negalėjote užpilti? — palikdami vežimą pastebėjo svečiai, būreliui juos apsupusių bazilioniečių.

—Į sutartį tai neįeina, — mėgino atsikirsti Jaugėla.

—Kitais metais reikės įrašyti. Dar kas keista — iš rajono centro neretai valdžios atstovai atvažiuoja, bet tokių dalykų, kad maudykles gatvėse laikote, matyt, nepastebė.

Prasidėjo patikrinimas. Fermoje — 218 darbinų arklų. Svečius pasitinka arklininkas Petras Marcišauskas. Pašūktinėjus loviuose, pasigirdo balsas:

—Seriami dobilais. O avių duodate?

—Po du kilogramus, — paaikšino Marcišauskas.

—Tikrai? — suabejojo kažkas.

—Na, argi nematyti iš arklų?

Taip, arkliai tikrai gražūs, ir tikrintojai pripažįsta.

—Taip, arkliai neblogi, vienas juokas bus pavasarį apsidirbti, ypač kai beveik viskas iš rudens suarta. Tik, Petrai, pašukuoti dažniau reiktų. Kai švarus gyvulys, ir pašaras geriau į kūną eina. Kiemo apgrėbysti taip pat nereikėtų užmiršti — musės kaip tik ir veisiasi tokiose šiukšlėse. Kai saulutė aukščiau pakils, gali užpaukti ne tik arklus, bet ir jus pačius. Negerai, kad žiemos mėnesiais neišvežtė mėšlo, dabar — beveik iki langų, ir arkliai kone lubas nugaromis siekia.

"Tarybinio artojo" kolūkio laukininkystės brigados brigadininkas Smilgys pripažino: jeigu kolūkio valdyba būtų energingiau ėmusi darbo, geriau tvarkiusi visus reikalus, mėšlas seniai būtų buvę išvežtas. Ir žmonių, ir traukiamosios jėgos tam buvo pakankamai. Bet mėšlo vežimas iš arklydžių, nebuvo laiku organizuotas. Ateityje valdyba iš to turėtų padaryti visas reikiamas išvadas.

Toliau svečiai turėjo pripažinti, kad aprūpinant mineralinėmis trąšomis valdyba parodė didesnį energingumą — visa paskyra pilnutinai išimta.

—Kad ir baisu buvo delsti, — papasakojo kolūkio pirmininkas drg. Jaugėla. — Visas rajonas šiais metais trąšas, kaip amaras, buvo užpuolęs. Girdi, juk lenktyniaujame, * negalime pasiduoti! Nebūčiau pasistengęs, Čižauskas iš "Liaudies kovotojų" žiską pats būtų paglemžęs. Na, ir pasirodė, tada, kad ir tokio Smilgio brigados nariams, kurie davė žodį išauginti iš kiekvieno hektaro po 22 centnerius žieminių rugių, po 24 centnerius kviečių, po 360 centnerių cukrinių runkelių, po 280 centnerių bulvių derlių visame pasėliu plote. O Vaidilos ar Leščiausko brigados ne tylesnės!

—Nagi, parodykite, kokia jūsų sėkla, — pareikalavo svečiai. — Pagal socialistinio lenktyniavimo sutartį balandžio 1 d. sėkla turėjo būti taip paruošta, kad nors imk ir žemėn berki.

Sandėlininkė atšovus svirno duris, visas būrys sugužėjo prie sėklos.

—Dėl sėklos paruošimo neprikibi — ne blogesnė kaip ir mūsų. Tik blogai, kad dar daigumas nepatikrintas. O čia kodėl tokie smulkūs kviečukai, sandėlininke?

—Reikia pripažinti, kad su statyba jie toliau pasistūmė. Pas mus dar plynas laukas, nė vieno medelio nėra, kur turės išsitiesti gatvės, iškilti pastatai! Tačiau Jaugėla kėliais nekaip rūpinasi — arkliai gali gatvėse maudytis, — kalbėjo atvykę svečiai.

—Argi arkliai neturite, žyvro negalėjote užpilti? — palikdami vežimą pastebėjo svečiai, būreliui juos apsupusių bazilioniečių.

—Į sutartį tai neįeina, — mėgino atsikirsti Jaugėla.

—Kitais metais reikės įrašyti. Dar kas keista — iš rajono centro neretai valdžios atstovai atvažiuoja, bet tokių dalykų, kad maudykles gatvėse laikote, matyt, nepastebė.

Prasidėjo patikrinimas. Fermoje — 218 darbinų arklų. Svečius pasitinka arklininkas Petras Marcišauskas. Pašūktinėjus loviuose, pasigirdo balsas:

—Seriami dobilais. O avių duodate?

—Po du kilogramus, — paaikšino Marcišauskas.

—Tikrai? — suabejojo kažkas.

—Na, argi nematyti iš arklų?

Taip, arkliai tikrai gražūs, ir tikrintojai pripažįsta.

—Taip, arkliai neblogi, vienas juokas bus pavasarį apsidirbti, ypač kai beveik viskas iš rudens suarta. Tik, Petrai, pašukuoti dažniau reiktų. Kai švarus gyvulys, ir pašaras geriau į kūną eina. Kiemo apgrėbysti taip pat nereikėtų užmiršti — musės kaip tik ir veisiasi tokiose šiukšlėse. Kai saulutė aukščiau pakils, gali užpaukti ne tik arklus, bet ir jus pačius. Negerai, kad žiemos mėnesiais neišvežtė mėšlo, dabar — beveik iki langų, ir arkliai kone lubas nugaromis siekia.

"Tarybinio artojo" kolūkio laukininkystės brigados brigadininkas Smilgys pripažino: jeigu kolūkio valdyba būtų energingiau ėmusi darbo, geriau tvarkiusi visus reikalus, mėšlas seniai būtų buvę išvežtas. Ir žmonių, ir traukiamosios jėgos tam buvo pakankamai. Bet mėšlo vežimas iš arklydžių, nebuvo laiku organizuotas. Ateityje valdyba iš to turėtų padaryti visas reikiamas išvadas.

Toliau svečiai turėjo pripažinti, kad aprūpinant mineralinėmis trąšomis valdyba parodė didesnį energingumą — visa paskyra pilnutinai išimta.

—Kad ir baisu buvo delsti, — papasakojo kolūkio pirmininkas drg. Jaugėla. — Visas rajonas šiais metais trąšas, kaip amaras, buvo užpuolęs. Girdi, juk lenktyniaujame, * negalime pasiduoti! Nebūčiau pasistengęs, Čižauskas iš "Liaudies kovotojų" žiską pats būtų paglemžęs. Na, ir pasirodė, tada, kad ir tokio Smilgio brigados nariams, kurie davė žodį išauginti iš kiekvieno hektaro po 22 centnerius žieminių rugių, po 24 centnerius kviečių, po 360 centnerių cukrinių runkelių, po 280 centnerių bulvių derlių visame pasėliu plote. O Vaidilos ar Leščiausko brigados ne tylesnės!

—Nagi, parodykite, kokia jūsų sėkla, — pareikalavo svečiai. — Pagal socialistinio lenktyniavimo sutartį balandžio 1 d. sėkla turėjo būti taip paruošta, kad nors imk ir žemėn berki.

Sandėlininkė atšovus svirno duris, visas būrys sugužėjo prie sėklos.

—Dėl sėklos paruošimo neprikibi — ne blogesnė kaip ir mūsų. Tik blogai, kad dar daigumas nepatikrintas. O čia kodėl tokie smulkūs kviečukai, sandėlininke?

—Tai antros rūšies.

—Tai kodėl lentelės nėra, kokia veislė, kokią rūšį, koks kiekis? Pavasarį, kai sėti reikės, išduodama gali taip viską sumaišyti, kad tavė ir vaikai geru žodžiu nepaminės...

—Bet niekas iš manęs to ir nereikalauja, nepaaiškina.

Šis trūkumas buvo pažymėtas kaip minusas "Tarybinio artojo" kolūkio valdybos darbe.

Apžiūrėjus inventorių, svečiai apsilankė galvijų fermoje ir nurodė, kad kiekvienoje fermoje būtina reikiama iškabinti dienos darbų tvarkaraštį, aprūpinti veišiukus sietais, kad šeriant tokiu būdu stipresnieji negalėtų nuskrasti silpnesniųjų, dažniau išleisti prieauglį pasivaikščioti grynai ore.

Po dienos kitos "Tarybinio artojo" kolūkio pirmininkas sušaukė šešių žmonių komisiją, skirtą patikrinti tvarką "Aukštinės varpos" kolūkyje.

Jūs pasistenkite ne tik pastebėti ir iškelti visus trūkumus, bet taip pat įdėmiai sekite visa tai, iš ko galima būtų mums patiemis pasimokyti, — pastebėjo kolūkio pirmininkas drg. A. Jaugėla, išleisdamas komisiją.

Ištisą dieną socialistinių įsipareigojimų vykdymui patikrinti komisija atidžiai žvalginėjo gyvulių tvartus, apžiūrėjo, kaip laikomi pašarai, sėkla, kaip atremontuotas inventorius ir kt. "Tarybinio artojo" kolūkio nariai iškėlė eilę trūkumų, bet ir rado daug ko pasimokyti — "Aukštinės varpos" kolūkyje jautėsi tvirta šeiminko ranka.

—Reikia pripažinti, kad pas jus visi darbai spėčiau vyksta, — kalbėjo "Tarybi-

nio artojo" melžeja Stugienė. — Žmonės kažkaip rimčiau į visą darbą žiūri.

"Aukštinės varpos" kolūkio pirmininkas Bardauskas, pats kilęs iš dabartinio "Tarybinio artojo" kolūkio ir gerai pažįstas jo žmones, teisingai nurodė, kad kiekviename kolūkyje geros tvarkos pagrindas yra darbo drausmė, griežtas laikymasis pagrindinio kolūkinio gyvenimo įstatymo — žemės ūkio artelės įstatų.

—Tačiau to negalima pasiekti iš karto, be darbo, — kalbėjo jis. — Visų svarbiausias darbas — darbas su žmonėmis. Jūs, pavyzdžiui, gana dažnai rengiate visuotinius susirinkimus, svarstote juose įvairius klausimus, tačiau, kaip matyti iš pasikalbėjimų, visiškai yra užmirštas darbas brigados viduje, brigadininko darbas su žmonėmis. Kodėl nerengti pašarų brigadų susirinkimų ir juose neišklausti, kodėl tas ar anas kolūketis neatvyksta laiku į darbą, nerūpestingai elgiasi su visuomeniniu turtu ir panašiai. Nesustiprinsite darbo drausmės, nepakelsite kolūkiečių aktyvumo, jeigu nepadarysite galo lygiavai, darbo nuasmeninimui. O tokių faktų pas jus yra dar nemaža. Štai kad ir paskirsiant už darbadienius cukrų arba pašarą asmeniniams kolūkiečių gyvuliams šerti. Kai vieni sąžiningai dirbo kolūkio laukuose, kai kurie kolūkiečiai tuo metu sienavo savo gyvuliams. O kai buvo dalinami pašarai — valdyba pasielgė neįsigilinti į šį reikalą, sąžiningi ir stropūs kolūkiečiai pajuto skriaudą.

Daug valandų "Tarybinio artojo" kolūkiečiai pabuvojo svečiuose. Tikrindami socialistinės sutarties vykdymą, jie išgirdo nemažą pa-

tarimą, kaip geriau organizuoti darbą fermose, laukininkystės brigadose, pasidalino savo darbo patyrimu. Jie pasižadėjo visapusiškai toliau stiprinti šį bendradarbiavimą.

Svečiai, padėkoję už draugiškus patarimus, pažadėjo nesigailėti jėgų šalinant trūkumus ir išvykti iš savo kolūkį kupini pasiryžimo dirbti stiprinant visuomeninį ūkį, keliant kolūkiečių materialinę ir kultūrinę gerovę.

Atsisveikinant buvo tvirtai susitarta: sekantis socialistinių įsipareigojimų vykdymo patikrinimas įvyks kolūkiams baigus pavasarį sėją.

("Tiesa")

BORISAS DAUGUVIETIS

V. Miliūnas

Tiesa, daugumas B. Dauguviečio vaidmenų, kaip jis pats sakosi, buvo suvaidinti tik spektakliui išgelbėti. Artistas susirgo, bilietai išpirkti, vadinasi, režisieriaus, vaidink pats! Ir vaidino; ir neblogoi vaidino, ir šitose atšiktinėse rolėse kartais švystelėdavo didžiulio aktorius talentu. Iš vaidmenų, su kuriais dirbo kaip aktorius ir kurie susilaukė spaudos ir, apskritai, teatrinės visuomenės plačiausio pasigėrėjimo, tekų išskirti: Puškino "Šykščiojo riterio" — šykščiojo riterį, Pirandello "Šiaip arba taip" — pamišėlį, A. Čechovo "Vestuvių" — sužieduotinį, A. Čechovo "Jubiliejaus" — Chiriną ir Šekspyro "Hamleto" — karalių.

Teatro pedagogu, naujų aktorių kadru ruošėju, jeigu prisimename, B. Dauguvietis pasišovė būti vos tik pradėjęs savo režisieriaus karjerą. Grįžęs Lietuvon, Biržuose prie vaidybinio "Mūzos" ratelio tuojau įsteigė aktorių kursus. Kaune, nieko nelaikdamas, pradėjo darbą prie teatro buvusioje vaidybos mokykloje. Ir per visus savo aštuoniolika teatre praleistųjų metų gyvai domėjosi, nieko nesigailėję, nei jėgų, nei laiko, kad tik paruoštų mūsų scenai profesionalų aktorių. Ir reikia pripažinti, kad B. Dauguvietis išvedė į sceną, prižiūrėjo pirmuosius žingsnius ir pakrikštijo aktoriais labai daug mūsų dar šiaurien tearuose žymių aktorių. Pasėkime tik pavardes: M. Chadaravičius, B. Juokošius, A. Kernagis, O. Juodytė, S. Pečiūnis ir kiti.

Rodos reikėtų statyti tašką ir baigti. Bet... esama dar šio to, pro ką bent užgrąbomis nepaminėjus nesinori praeiti. Toji "nuodėmė" bus — Dauguviečio spaudos darbas.

Prisiminkime, kad, stodamas į teatrinę mokyklą, Dauguvietis išdrožė nuosavą "stichotvoreniją" — "Lies". Vadinasi, buvo poetas. Tenebūna paslaptis, kad žinomas Petrapičio leidėjas Suvorinas buvo išleidęs ir vieną Dauguviečio "poezų" rinkinį.

Prieš Revoliuciją ir po Revoliucijos Rusijoje gyvendamas, Dauguvietis daug rašė teatro klausimais, apščiau atspaudė teatro informacinių ir kritikos straipsnių, vėliau redagavo meno ir literatūros žurnalą.

Žurnalisto plunksnos nepadėjo rūdyti nė Lietuvoje. 1927 m. net buvo pradėjęs redaguoti dienraštį "Dieną". B. Dauguviečio nuopelnu eilę metų išsidinėjo grynai teatro laikraštis "7 Meno Dienos".

Daugybė Dauguviečio straipsnių teatro temomis, daugybė feljetonų, novelių ir kitokių eskizų išsibarstė mūsų perijodikoje su tikrąja pavarde ir su slapyvardėmis.

"Nauja Vaga", tarytum jau patsai pjesės vardas bylotų, pradeda mūsų dramaturgijoje naują vagą, naują tarybinio dramaturgo žodį paskleidžia plačioms masėms.

Nenagrindamas smulkiai veikalo, juoba, kad ir B. Dauguvietis kartų kartais

prasararė, kad tik noras prisidėti prie tarybinio gyvenimo kūrimo pagimdė šią pjesę, kad jis nesąs "pateptasis" dramaturgas ir dabar, kada veikalas nuskambėjo iš scenos, puikiai matąs jo klaidas, vis dėlto norėčiau pasakyti, kad darbas atliktas didelis, — kad pačiu laiku — jo vertė dar didesnė.

Kaip patsai autorius sakosi (teatro leidinyje "Nauja Vaga"), "veikalo tema — paprasta ir nesudėtinga žemė. Mūsų gimtoji žemė". Taigi, septynių paveikslų pjesėvė prabėga 1941—1944 metų laikotarpiu kovos už gimtąją žemę. 1941-ji metai. Pirmieji metai mūsų tarybinio gyvenimo! Valstiečiai gauna iš didžiųjų ūkių sau žemės. Baigėsi vergo darbas buožei už duonos kąsnį. Tarybiniai žmonės nesitveria džiaugsmu, o buvusieji "ponai" siunta... Bet gyvenimas bėga, tvarkosi ir iš visa ko juntai šviesią ateitį... Tą ateitį sugriauna prasidėjęs karas. Juodos okupacijos naktis nusiaubia gimtą žemę. Iš naujakurių žemė atimama... Aktyvieji tarybiniai žmonės slepiasi miškuose, sudarydami partizanų būrius... Prasideda ilga ir negailestinga kova su vokiškaisiais grobikais... Ir paskutinis pjesės veikalas — išvadavimas, Raudonosios Armijos atėjimas...

Toks trumpas pjesės turinys. Iš pirmo įspūdžio susidaro vaizdas, kad autorius nelabai taip jaudinasi dėl veikalo architektonikos, o visą savo šilimą suliejo į personażus. Pasėkmė tik Roką Urniežą, pagrindinį veikalo personażą. Kokiomis tirštomis ir drauge lietuviškomis spalvomis jis nutapytas!

"Jis niūrus, sunkiai mąstąs, atkaklus, tvarkingas, bet drauge su tuo ir didelis poetas. Jis pats to nesupranta, pats to nežino, kaip jis yra didelis patriotas, kovotojas, ir nežiūrįnt to, kada audra jį pagavo ant paskutinio gyvenimo slenksčio, jis pajunta savyje tokią jėgą, tokią meilę, kad net patsai išsigąsta... Pradžioje jis myli ir savo tėvynę ir savo sūnų murmėdamas, dažnai nepatenkintas, bet trenkus perkūnui — visa, kas jame buvo smulkaus ir kasdieniško, kažkur žūsta, ir priešakyje tik viena idėja — tėvynė ir jos ateitis!..."

Tai apibūdinimas tik vieno personażo veikale "Nauja Vaga." O jų daug, ir jie visi įdomūs. Koks žvaimai šiltas buvęs "amžinas" buožių darbininkas Klemas Gaputis, o dabar naujakuris; koks mielas Petras Vozbutas — partizanas; koks gražus ir ryžtingas tarybinis jaunimas: Roko Urniežo sūnus Leonas ir Gapučio duklė Brigita!... Teisingai pats autorius rašė: "Daugiau tokio jaunimo, kokie yra Leonas ir Brigita!"

Čia tik perbėgom peržvelgtas turiningas Boriso Dauguviečio gyvenimas, prabėgom paliestas Dauguvietis kūrėjas... Reikia tikėtis, kad kas kitas, kuris po dešimties metų rašys apie B. Dauguviečio nuveiktus darbus tarybinės tėvynės scenai, prirašys antra tiek.

(Pabaiga).

VISŲ TAUTŲ SPAUDOS PIKNIKAS

Trečiadienį, Liepos 4 d.

SANTA FE PARK

91st Street ir Wolf Road

BUS ĮVAIRI PROGRAMA

BUS VISOKIŲ VALGIŲ

Kiekviena tauta rūpinasi turėti savotiškų valgių Bus įvairiausių žaislų. Visi ir visos turėsite linkniausius ir geriausius laikus ŠOKIAI IKI VĖLUMOS

KELRODIS: Automobiliais važiuojant South West Ogden Ave. iki 66 kelio ir važiuokite iki Wolf Road, sukite po kaire ir važiuokite iki 91st St., ten įsėite ir Santa Fe Park.

Gatvėkariais: Bile gatvėkariu iki 63-čios ir 63-čia iki galo linijos. Čia paimsite busą iki Argo. Argo gausite specialį busą, kuris veš į pikniką. Visus ir visas kviečiame būti piknike.

Įzanga 30 centų. Turintiems plakatai tik 35c

Šio pikniko pelnas eis darbinikiškiems laikraščiams: Daily Worker, Vilniai, Nova Doba (Czech), Glos Ludovy (Polish), Morning Freiheit (Jewish), Ludove Noviny (Slovak), Narodni Glasnik (Croatian), German American (German), Rusky Golos (Russian), Ukrainian Daily News (Ukrainian), Magyar Jovo (Hungarian), Greek American Tribune (Greek), L'Unita del Popolo (Italian).

Muzikos Menas Lietuvoje

VALSTYBĖS FILARMONIJOS DEŠIMTMETIS

Nauja vaga nuėjo muzikinio meno vystymasis Tarybų Lietuvoje.

Buržuaziniiais laikais apie Filharmonijos steigimą negalėjo būti nei kalbos. Buržuazinė vyriausybė visiškai nebuvo suinteresuota kelti darbo žmonių kultūrinį lygį, neskyrė tam reikalui nei dėmesio, nei lėšų. Tik paskelbus Lietuvos Tarybų valdžią, tarybinė vyriausybė 1940 m. priėmė nutarimą įsteigti mūsų respublikoje Valstybinę Filharmoniją. Valstybinei Filharmonijai buvo pastatyti atsakingi ir garbingi uždaviniai — skleistti muzikinio meno kultūrą, populiarizuoti muziką plačiose liaudies masėse, sukurti atlikėjų kadrus ir sudaryti naujesiems kompozitorių kūriniais paskleisti masėse. Tokiu būdu Tarybų Lietuvos muzikams buvo suteikta plati veiklos dirva, dideli galimūmų ir puikios darbo sąlygos.

Valstybinė Filharmonija, jos orkestras, choras, dainų ir šokių ansamblis buvo toji džiuginanti didelio darbo užuomazga, kuri greitai laiku žadėjo duoti puikių vaisių. Bet fašistinių grobių užpuolimas nutraukė pradėtą darbą.

Tik dalis mūsų meniškųjų pajėgų, spėjusį pasitraukti į Tėvynės gilumą, turėjo galimumą tęsti savo kūrybą broliškose respublikose. Tarybų Sąjungos Liaudies Komisarų Tarybos nutarimu greitai laiku buvo įsteigti Tarybų Lietuvos meno ansambliai, kurie Pereslavlio — Zaleskio mieste tęsė Filharmonijos pradėtą darbą.

Tarybinei Armijai išvadavus Lietuvą, tučtuojau buvo pradėtas meno įstaigų atkūrimas. Tarp kitų atkurtų meno įstaigų 1944 m. rugsė-

jo mėn. buvo atidaryta Valstybinė Filharmonija, išplėsta, su dar didesniu kolektyvų skaičiumi, negu ankščiau.

Pirmasis kolektyvas, pradėjęs savo veiklą karo apgriautoje mūsų sostinėje, buvo simfoninis orkestras, surengęs išlaisvintiems Vilniaus gyventojams pirmuosius savo koncertus, Lietuvos pakraščiuose dar siautėjant karo audrai.

Iš viso, pradėdant nuo 1944 m. rugsėjo mėnesio, Filharmonija suruošė apie 100 simfoninių koncertų. Šių koncertų metu buvo atlikta virš 20 lietuviškų tarybinių kūrinių, mūsų kompozitorių parašytų 1944-50 metų bėgyje, jų tarpe: Gruodžio — Variacijos simfoniniam orkestrui, Tallat-Kelpšos — overtiūra ir "Kantata apie Staliną", kuri 1948 metais buvo apdovanota Stalinine premija, Klenickio kantata "Martytė Melnikaitė", Raciūno kantata "Išlaisvintai Lietuva" ir oratorija "Tarybų Lietuva", Dvāriono — simfonija, overtiūra ir koncertas smuikui su orkestru, 1949 metais apdovanotas Stalinine premija, ir eilė kitų kūrinių.

Simfoninių koncertų programose buvo atliekami ir broliški respublikų tarybinių kompozitorių simfoniniai kūriniai: Prokofjevo kantata "Aleksandras Nevskis", Šostakovičiaus pirmoji ir penktoji simfonijos, Muradeli simfonija, Chačaturiano koncertas smuikui ir koncertas fortepionui su orkestru, Arutiuniano "Kantata apie Tėvynę", Šostakovičiaus — oratorija "Daina apie miškus" ir daug kitų kūrinių.

Žymią vietą simfoninių koncertų programose užėmė

rusų bei Vakarų Europos kompozitorių klasikų kūriniai. Galima pažymėti, kad mūsų visuomenei buvo suteiktas galimumas išgirsti beveik visas kompozitorių Čaikovskio simfonijas, Borodino, Glazunovo, Glinkos, Rimskio - Korsakovo, Balakirevo, Rachmaninovo, Tanejevo ir kitų kompozitorių kūrinius. Tačiau šiame Filharmonijos darbo bare nemaža dar ir trūkumų, ypač jaunus simfoninės muzikos klausimas, kuris reikalauja greito ir teigiamo išsprendimo.

Su dideliu džiaugsmu mūsų muzikai sutiko vienos seniausių savo svajonių įgyvendinimą: Tarybinės Vyriausybės nutarimu prie LTSR Valstybinės Filharmonijos įsteigtas choras, kuris iš pagrindų pakeitė chorinės muzikinės kultūros vystymąsi. Masinės liaudies dainos, tarybinės dainos populiarinimas tapo pagrindine Filharmonijos darbo kryptimi. Šio darbo vaisius ryškiausiai liūdija 1950 metais įvykusį Respublikinė Dainų šventė, kurioje dalyvavo virš 25,000 dainininkų ir dainininkių.

Stipriai pažengęs į priekį ir išbandęs savo jėgas gastrolėse po respublikos periferiją, mūsų choras aplankė broliškas respublikas — Tarybų Latvijos, Estijos ir Baltarusijos miestus. Neseniai choras grįžo iš gastrolių po Ukrainos ir Moldavijos respublikas, kurių miestuose suruošė 16 koncertų ir dalyvavo simfoniniuose lietuviškos muzikos koncertuose. Choro pasirodymai broliškių tarybinių respublikų miestuose praėjo su dideliu pasisekimu.

Šiuo metu savo repertuare choras turi virš trijų šimtų kūrinių, iš kurių 43 tarybinių kompozitorių kūriniai, 38 rusų ir Vakarų Europos klasikų kūriniai. Žymią vietą choro repertuare užima lietuvių ir broliškių tarybinių tautų liaudies dainos, jis veik visuomet pirmasis atlieka ir ima populiarizuoti naujus mūsų kompozitorių kūrinius, kurių šiuo metu choras savo repertuare jau turi apie 180.

Svarbų vaidmenį kamerinės muzikos vystyme ir populiarizavime suvaidino 1946 m. prie Valstybinės Filharmonijos įsteigtas styginis kvartetas. Šio kolektyvo įsteigimas įgalino mūsų visuomenę susipažinti su klasikine ir tarybine kamerine muzika.

Kvartetas yra dažnas svečias Kaune, Šiauliuose, Klaipėdoje, Panevėžyje. Be išvykų į mūsų respublikos periferiją, kvartetas aplankė ir broliškas respublikas ir sėkmingai pasirodė šalies sostinėje Maskvoje, kur kvartetas dalyvavo atrenkant jaunų atlikėjų kvartetų konkursui Prahoje ir buvo teigiamai įvertintas.

Iš viso nuo Filharmonijos atkūrimo iki 1950 metų gruodžio mėn. Filharmonijai

jos salėje praskambėjo apie 140 lietuvių tarybinių kompozitorių kūrinių, parašytų pokario metais, iš kurių 25 stambios formos kūriniai, 15 kamerinių kūrinių ir daug kitų. Iš viso Valstybinė Filharmonija dešimtmetio bėgyje yra suruošusi 12 lietuviškos tarybinės muzikos apžiūrų su 35 koncertais.

Vykdydama istorinius VKP(b) Centro Komiteto nutarimus meno klausimais, Valstybinė Filharmonija įvedė sisteminių muzikinio lavinimo darbą. Plačiosioms darbo žmonių masėms supažindinti su muzikine kultūra, padėti jiems suprasti ir pamilti muziką — Vilniuje buvo atidarytas Muzikinis universitetas, o respublikiniame profsąjungų Tarybos klube ir Kaune profsąjungų kultūros klube atidaryti muzikiniai lektoriumai. Koncertų-paskaitų cikluose buvo stengiamasi supažindinti klausytojus su bendromis muzikos formomis ir žanrais, su klasikine muzikos palikimu ir tarybinių menu, ypatingą dėmesį atkreipiant į tarybinių kompozitorių kūrybą po istorinių VKP(b) CK nutarimų. Išsias koncertų-paskaitų ciklas buvo pašvestas broliškių tarybinių tautų muzikiniame menai. Filharmonija jau yra suruošusi visą eilę koncertų-paskaitų mokyklose, klubuose, fabrikuose. Ypatingu pasiekimu buvo atžymėti koncertai-paskaitos Vilniaus "Lelijos" fabriko, "Eifos" fabriko, Vilniaus Černiachovskio vardo vid. mokykloje, Katno Valstybiniam universitetui ir kitur. Iš viso buvo suruošta apie 210 koncertų-paskaitų.

Valstybinės Filharmonijos koncertinėje veikloje dalyvauja ir svečiai iš bro-

liškių respublikų. Mūsų respublikų yra aplankę tokie meno meistrai, kaip Oistrachas, Būrinova, Richteriš, Meržanovas, Gliėras, Bašova, Paktul, Baturinas, Pantofel-Nečekaja, Kazanceva, Maksakova ir kiti. Iš kolektyvinių atlikėjų pas mus pabuvojo Sviešnikovo vadovaujamas Rusų dainos choras, Platnicko vardo Rusų liaudies choras, Moisejevo vadovaujamas tarybinių tautų liaudies šokių ansamblis ir daug kitų.

Savo dešimtmetį mes sutinkame tokiu metu, kai visą tarybinę liaudies ryžtingai kovoja už taiką. Išreikšdama savo valią, tarybinė liaudies pritarė taikos šalininkų Stokholmo atsisaukimui ir neseniai įvykusio Antrojo pasaulinio taikos šalininkų kongreso nutarimams. Įsijungusi į viso pažangiojo meno kovą už taiką, Valstybinė Filharmonija pravedė koncertus taikos tema.

Artėjant rinkimams į vietines Darbo žmonių deputatų tarybas, aktyviai įsijungė į rinkimų kampaniją ir Valstybinės Filharmonijos kolektyvai bei artistai. Sudarytos trys koncertinės brigados, jos jau davė 35 koncertus, kurių klausėsi virš 8,000 rinkėjų. Kaimuose gyvenantiems rinkėjams aptarnauti sudaryta koncertinė brigada, kuri šiomis dienomis su specialia programa išvyksta gastrolių į respublikos kolūkius, tarybinius ūkius ir MTS.

Rinkiminių susirinkimuose, vieningai remdami komunistų ir nepartinių bloko kandidatus, vieningai pritardami Tarybinės Vyriausybės lenininėi-stalininei politikai, Tarybų Lietuvos Valstybinės Filharmonijos meno kolektyvai drauge su visais respublikos darbo žmonėmis dar glaudžiau su-

telkia savo jėgas kovai ir darbui, idant stiprėtų ir klestėtų didžioji socialistinė Tėvynė.

B. Fedaravičius.
LTSR Valst. Filharmonijos direktorius ir meno vadovas.

Strachey Nori Tapti Savo Partijos Galva

Britanijos darbiečių žurnale "New Statesman and Nation" sakoma, kad Strachey, karo reikalų ministras stengiasi tapti teoretiniu savo partijos vadu, užimti Laskio vietą.

Kadaise Strachey buvo gan kairus darbietis ir net parašė kelius gerus marksistinius kūrinius, kuriuos iki šios dienos vertina ir komunistai, nors su tam tikromis rezervacijomis. Bet nuo to laiko Strachey žymiai pasikeitė ir dabar jis net ne su Bevanu, o su dešiniuoju partijos sparnu. "The New Statesman and Nation" sako Strachey tai daro, kad "prezervuoti bent kiek socializmo partijoje". Ega, jeigu jis netaptų partijos teoretiku, tą vietą užimtų Morrisonas, kuris išliuotų paskutinius socializmo trupinius...

Tai tikrai apgailėtina padėtis, kad tokių metodų imamasi paskutinių "socializmo trupinių" gelbėjimui. Ir visgi darbiečių partija dar laiks nuo laiko pretenduoja, kad ji yra socialistinė partija, ir kad valdžia vykdo socializmą...

Pranešimai iš Kitar

ROCKFORD, ILL.
Rockfordo Lietuvių Moterų Klubas susirinkimas šisbus penktadienį, liepos 6 d., 7:30 vakare, J. Raskevičiaus svetainėje 1529 — 9th St. Pranešime viskas narė atsižvelgti nes bus išduotas raportas nuo Moterų Dienos parengimo tarybų ir kitų svarbių pranešimai. Po susirinkimo bus pasisveikinimas.
P. Kovalienė

Dar Galima Užsiskaityt Vakacijai Vieta

Naujas katidžius prie pat ežero — Lake George, Rhineland, Wis. Siltas ir šaltas vanduo, žuvis iš krano; nauji rakandai, šaldytuvai, įvairi virtuvė, paklojimai. Yra ir atskirų kambarių; galima patiekti valgius pasigaminant. Dėl susifarimo kreipkitės pas JONĄ VENCŲ 910 W. 32nd St., Chicago 8, Ill.

SLIAPTARNIAI

Parašė Algirdas Margeris "Amerikos Lietuvių Tautinio ir Kultūrinio Atgimimo Laikų Istorinis Romėnas" Knyga idoriti ir lengvai skaitosi. Turi virš 600 puslapių. Apdaryta tvirtai. Įsigykite šią knygą. Kaina \$3.00 Galima gauti — Vilnius Adm. 3116 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

RALPHIE LADD

Prescription Pharmacy
Retail
Elastic Stockings
Abdominal Supporters
Sacro Iliac Belt
1030 Broadway
Rockford, Ill.

S-as.

McALLISTER-JULIAN-POORMAN

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
304 N. 5th St. Tel. M. 3545
ROCKFORD, ILL.

Geriausia Dovana BAIGUSIEM MOKYKLA

17 brilliant new models by Henkel. Each has exclusive DuraPower spring that Elgin will never, never break!

First time ever!

ELGINS FOR AS \$33.75 LITTLE AS \$17.50

Only ELGIN has the DuraPower Main Spring. ELGIN guarantees it will never, never break!

Taisome visokius laikrodžius. Cia rasite pilną pasirinkimą visokių laikrodžių, žiedų ir visokių auksinių ir sidabrinųjų daiktų. Gana žemos kainos.

CHARLES KINDER
Vakarais Atidars
3548 Archer Ave., Chicago, Ill. Phone LA 3-2660

NULIŪDIMO VALANDOJE

Kreipkitės į
Anthony B. Petkus
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
DVI MODERNISKOS KOPLYČIOS VISŲ PATOGUMUI
6812 S. Western Ave. 1410 S. 50th Avenue
Chicago Cicero
Tel.: GRovehill 6-0142 telefonas Town Hall 3-2109
Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir prieinamas Jūsų finansiniam stovui

UŽSISAKYK VIETĄ VAKACIJOM

Beverly Pines
SUMMER RESORT
Tel. St. Joseph 3-3301 Stevensville, Mich.
Prie U. S. 12-to Kelio—Box 360
Cia gali gauti kambarius dienai, savaitei, mėnesiui. Taipgi kas norės galės pasigaminoti sau valgius. Chicagiečiams važiuojant į rytus gera vieta sustoti ar rytečiams važiuojant į Chicago patogi vieta sustoti.
A. ir E. DROBIAL

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

TVIRČIAUSIA LIETUVIŲ PASALPOS IR APDRAUDOS ORGANIZACIJA
• Galima apsidrausti nuo \$100 iki \$1,000,
• Pasalpos į savaitę ...6, \$9, \$12 ir \$15.
• Visiems įstojimas veltui.
• Mėnesinės mokesčiai pigiausia.
• Priima naujus narius nuo 2-jų metų iki 60 metų amžiaus.

Išrašyk dabar ir savo šeimai įrašyk. Išpildyk žemiau telpantią blankutę ir pasiųsk sekamu adresu:

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

110-04 Atlantic Ave. Richmond Hill 19, N. Y.

As noriu gauti informaciją, kaip tapti L.D.S. nariu.

Mano vardas .....
Antraštas .....

GEORGE IR ANNA PRAKUPAI

Turi Gražią Modernišką Valgyklą
Ant U. S. 12-to kelio ir Broadway
Beverly Shores, Indiana

GEORGE ir ANNA PRAKUPAI, Šav.
Važiuojant US 12-tu keliu lengva surasti šią gražią vietą ant šiaurvakarinio kampo ir Broadway

TAIKOS KONGRESE LIAUDIES KONCERTAS

McGee Pravirkdė Šimtus Žmonių; Coliseum Skambėjo Nuo Dainų

Šeštadienį, birželio 30 d., susirinkę Taikos Kongresan, Amerikos liaudies atstovai, visą dieną posėdžiavo ir tarėsi, kaip išsaugoti pasaulinį taiką. Chicago Coliseumo patalpos nuo ankstyvo rytmečio iki pat prievakario už pilnos žmonių. Coliseumo visos svetainės ir amfiteatro sekcijos per visą dieną buvo užimtos. Posėdžiavimą atskirų valstijų delegatai, posėdžiavo unijų atstovai, posėdžiavo įvairios grupės atstovų.

Nesant užtektinai vietos visiems posėdžiams ir sesijoms Coliseumo, daug posėdžių ir susirinkimų vyko kitose Chicago svetainėse. Tuo pačiu metu, kai Coliseumo vyko posėdžiai, vyko posėdžiai ir Packerhouse Center patalpose, ir Peoples Auditorium, ir "Vilnius" svetainėje, ir kitur.

"Vilnius" svetainėje atbuvo posėdis Amerikos lietuvių delegatų. Susirinko lietuvių delegatų gana gražus būrys. Jų būtų buvę kur kas daugiau, bet kaip jau buvo pranešta vakar, daug lietuvių turėjo pareigas dalyvauti kitose Kongreso sesijose. Tačiau, kurie susirinko į lietuvių posėdį irgi nesnaudė. Apkalbėjo apie Kongrese nuostatoma bendrą liniją veiklai už taiką ir nusitarė piltai tyti ją Amerikos lietuvių veiklai. Taipgi buvo išklauti raportai, kaip veikiama taikos išlaikymo labai lietuvių kolonijose Amerikoje. Puikų raportą išdavė iš Connecticut valstijos delegatė drg. Stanislovaičienė. Gerą raportą išdavė ir iš Brockton, Mass. drg. Shimaitis. Kiti delegatai irgi kalbėjo. Bendrai paėmus iš visų raportų pasirodė nors Amerikos lietuviai už taiką, bet iki šiol visgi labai mažai nuveikta. Ypatingai nesistengta susijungti su katalikais lietuviams mylinčiais taiką ir su kitokių pažiūrų žmonėmis ir organizacijomis. Nutarta ateityje suaktyvėti ir be pažvalgų skirtumų sudaryti bendras frontas veiklai už taiką tarpe lietuvių. Be

to, numatyta išleisti atšausurkimą į Amerikos lietuvius, kad visi kaip vienas stotų į taiką mylinčių gretas ir dėstų visas pastangas taikos išsaugojimui.

Amerikos Jaunuolių sesijos, unijų sesijose, moterų kultūrinėje ir kitose sesijose irgi priimti atatinkami tarimai taikos išsaugojimui ir priimtos rezolucijos. Neanalizuosim čia apie jas del vietos stigo, bet vėliau stengsimės konkrečiai Taikos Kongrese nustatytas taikos išsaugojimo gaires išdėstyti. O jos gana tikslios ir bus verta kiekvienam mylinčiam taiką įsidėmėti.

Liaudies Koncertas
Vakarop pasibaigus sesijoms ir įvairiems posėdžiams ir pasitarimams suvažiavę Kongresan delegatai pradėjo rinktis į liaudies Koncertą, kuris atsibuvo Coliseumo amfiteatre. Vos spėjus sutvarkyti amfiteatre sėdynes žmonės vidun vėl pradėjo veržtis. Apie devintą valandą vakaro amfiteatro platieji ir žemutiniai balkonai jau buvo pilni žmonių. Šiuo kartu publika susidėjo iš mylinčių dainą ir muziką žmonių.

Nors jau antra diena, kaip delegatai dirba Kongrese, bet nuovargio nejutė. Ūpas tūbuvo pakilęs, kaip ir vakar per atidarymą. Kongreso. Vos spėjus susirinkti į savo sekcijas, ypatį n g ai jaunimas, kuris sudarė apie pusę Kongreso dalyvių, džiugavo ir linksminosi dainuodami liaudies dainas. Ypatingai gražiai užsirekordavo Kalifornijos jaunuoliai savo sekcijoje. Jie kiekvieną liposą valandėlę išnaudojo džiaugimuisi ir dainavimui.

Prieš koncerto programos prasidėjimą amfiteatre jau tėtėsi ir matėsi didelis Amerikos liaudies tipiškumas. Jei kas mano, kad amerikiečiai nėra pakilusio ūpo žmonės, labai apsirinka. Jie kaip ir mes lietuviai pasirūpinę stiprina liaudies dainomis, plaukiančiomis iš Amerikos žmonių gyvenančių kalnuo-

se, palei Mississippi upę, ir triušiančiuose giliose kasyklose ir fabriku dūmuose.

Prasidėjus Liaudies Koncerto programai publika nutilo. Pasirodžiusius jaunuolius demonstravimui savo talentų visi su karštu katučių plojimo pasitiko ir džiaugėsi jų gimstančiais gabumais dainoje, deklamacijoje ir t.t. Ypatingai labai gražiai pasirodė vaikučių grupė vaujujama Earl Robinsono. Gerai pasirodė portorikiečiai šokikai. Howard Fast skaitė eilėraščius ir buvo pasitiktas ir numylėtas nuorenos su nepaprastomis ovacijomis. Svarbiausias programos numeris buvo nužudyto negro Willie McGee žmonos. Ji deklamavo ir šimtams žmonių ištraukė ašaras, matant pasiryžusią moterį, nuskriaustą baltųjų šovinistų. Nuo baltų moterų jai buvo įteikta gėlė ir tas momentas buvo iššaukiantis solidarumą tarp baltų ir negro, pasitiktas griausmingomis ovacijomis.

Kadangi Paul Robenonas nuvargęs visą dieną dirbant posėdžiuose ir sesijose negalėjo pasirodyti su savo daina Koncerte, publika skirstėsi daug ankščiau, bet pasitenkinusi ir įvertindama didįjį Amerikos dainininką ir jo darbą Taikos labui. Per prisiūtą koncertan telegramą Paul Robenonas kvietė visus būti sekmadienį, liepos 1 dieną Jaunimo Festivalyje, Washington Parke. Kur jis žadėjo visiems pasirodyti ir padėkoti už skaitlingą susirinkimą Taikos Kongrese.

Liet. Rep.

Viešnia Iš Baltimorės

Marijona Brazienė, baltimoriė, perėitą savaitę lankėsi Chicagoj. Ji buvo apsištojus pas P. ir D. Ciplinskus. Šį pirmadienį grįžo namo.

M. Brazienei patiko Chicago. Pereitą penktadienį ji buvo nuvykus į Coliseumo salę, kai ten prasidėjo Taikos Kongresas. Ji pareiškė: "Tokios didelės minios niekad nesu mačiusi."

Išvažiuoja Ilgom Vakacijom

Charles ir Marijona Bartnikai, taipgi jų duktė ir žentas 2-rą dieną liepos išvažiuoja ilgom vakacijom. Jų pareiškimu, patrauks į Rytines valstijas. Žada apsilankyti daugelyje vietų pasimatyti su giminėms ir senais draugais.

Žada pakeliui sustoti Clevelande, Ohio, New York, New Jersey, Bostone, Worcester, Trentone, N. J. Ta proga, žada aplankyti F. D. Roosevelto kapą, Niagara Vandenuolį ir pabaigoje pasiekti šalies sostinę Washington D. C.

Nuo savęs linkių jiems laimingų vakacijų ir pasekmingai pasiekti pasibrėžtą tikslą—atlankyti virš minėtas vietas.

Abudu Bartnikai geri Ex-Mainerių Choro nariai ir aktyviški Choro palaikytojai, prie to ir progresyvių

KKK Veikia Berwyne Ir Ciceroj

Penktadienį dvi smarvės bombos mešta apartamentan John DeRose, 1639 Wesley Ave., Berwyne. Suminėtas asmuo ir jo žmona yra tėvai Camille DeRose, kuris vasariu mėn. pardavė savo 20 pagyvenimų pastatą negro grupei po num. 6139 W. 19th St., Cicero.

Aišku, metimas smarvės bombų į baltos šeimos namus yra terorizavimas baltųjų, kad nėgrams neparoduotų namų, tai viena, o kita, į suminėta budinką birželio 8 d. Ciceros policija su miesto valdžia neleido negro šeimai persikelti į savo paranduotą apartamentą.

Cia Ciceros miesto valdžia ir policija elgėsi klaniškai, nes ne tik neleido negroi Harvey E. Clark su savo šeima sugabenti rakanus, bet jis ir jo žmona buvo dar apstumdyti.

Clark apskundė Ciceros miesto valdžią distrikto federaliam teisme, reikalaudamas \$200,000 atlyginimo už skriaudas. Teisėjas John P. Barnes perėitą antradienį išdavė laikiną draudimą prieš Ciceros miesto pareigūnus ir perspėjo juos, kad jie gali atsidurti "nemažon bėdon, jei jie nepasirūpins apsaugoti šią negro šeimą."

Bet dabar už trijų dienų po draudimo išdavimo klaniški elementai svaido smarvės bombas. Jie nepaiso ir teroro pagalba gązdina gyventojus, kurie atsisako diskriminuoti" negrus.

Trečiadienį Chicago laikraščiai rašė, kad FBI tyrinėja šios negro šeimos dalyką, ir patį Clarką apklausinėjo. Bet kiek FBI veiksdraudimui klaniškų teroristų ir juos bandys surasti, tik ateitis galės paliudyti.

BRIGHTON PARK

Mirė Mrs. J. B. Jusevičienė LDS 76-tos kuopos susirinkimas atsauktas iš priežasties mirties fin. sekretoriaus J. B. Jusevičiaus žmonos, kuri mirė liepos 1, šv. Kryžiaus ligoninėje.

Vėlionė pašarvota Liulevičiaus koplyčioje, 4348 So. California Ave. Apie laidojimus bus pranešta vėliau.

LDS 76-tos kuopos nariai svarbiais reikalais galite kreiptis prie užrašų rašt., P. Dauderio, 4120 S. Artesian arba J. B. Jusevičiaus, 2524 S. Montgomerij. Apie kuopos susirinkimą bus pranešta vėliau per "Vilni".

ROSELANDO ŽINIOS

LDS 139-tos kuopos susirinkimas, kuris pripuola liepos 4-tą, neįvyks iš priežasties šventės — Nepriklausomybės Dienos ir nukeltas į rugpiučio 1-mą, 8 v. v., Lietuv. Kultūros svet., 10413 S. Michigan Ave.

Sekr. K. Dagis.

Įjudėjimo palaikytojai — rėmėjai.

Tikiuosai sugrįžę Bartnikai iš kelionės, raportuos daug įvairių žinių.

K. M.

Reikalauja Prašalint Tranzito Bosą

Aldermanas N. Bobling reikalauja prašalint Chicago Transit Authority generalinį menedžerį W. McCarterį, kuris gauna per metus \$32,500.

Aldermanas Bohling sako, kad kol McCarteris vadovaus tranzito sistemai, tol nebus galo fėrų kėlimui. McCarteris ir jo mašina dabar įsigėidė pakelti fėrą iki 20-ties centų. Dėl to kilo visuotini protestai. Chicagoj transportas gatvėkariais ir taip jau yra brangiausias.

Bohling primena, kad McCarterį pravijo iš Clevelando po to, kai jis privirė košės to miesto transporto sistemoj.

Nemažai Svečių Turime Chicagoj

Amerikos Liaudies Taikos Kongreso proga ir Nepriklausomybės Dienos išvaka rėse Chicagoj, lankosi nemažai mūsų sesių ir brolių lietuvių šiame didmiestyje su atostogomis.

Didelis burys detroitiečių delegatų lankėsi, kaip iš suaugusių, taip ir jaunimo tarproga Chicagoj. Drg. Ad. Balsis, M. Stumskas su žmona ir visa eilė kitų pirmadienį aplankė "Vilnius" įstaigą. Draugas Balsis įteikė gražios paramos dienraščiu.

Clevelandiečiai dd. A. ir O. Tyzinhouse taipgi lankėsi pirmadienį, kurie atvyko praleisti kėletą dienų šiame vidurvakarų didmiestyje. Draugai Tyzinhouse yra apsištoję pas brolių bridgeporte.

Draugė Ona Klivenhton prabuvus tris dienas Amerikos Taikos Kongrese, nakvojus pas Mažeikus, sekmadienį buvo atvykus į LDS kuopų pikniką, Dan Smith darže. Ją pirmadienį Povilas Dauderis parsivežė pas save. Ji sakė pabuvojusi dieną pas dd. Dauderius grįšianti namo antradienį.

Apie kitus teks pažymėti vėliau, nes jie žadėjo buti VISŲ TAUTŲ SPAUDOS PIKNIKE, liepos 4-tą, SANTA FE PARKE.

Beje, šiuo tarpu svečiuojasi pas Joe ir Anna Povilaičius, vilniėtis U. Dajoutas ir Jimis Gaurinskas iš West Frankfort, Ill.

Rep.

KAS MIRĖ

Ignas Buidas, 135 W. 81st. mirė birž. 30 d. Gimęs Rokiškio apskr., Pandelio v. Liko žmona Antanina (Tūra) ir sūnus. Pašarvotas A. Petkaus kopl., 6812 S. Western Ave. Laidojamas ketvirtadienį, birželio 5 d., ryte šv. Kazimiero kapinėse.

Vietiniai Pranešimai

ROSELAND
LDS 139-tos kuopos susirinkimas liepos (July) 4-tą neįvyks iš priežasties šventės, Nepriklausomybės Dienos. Sekantis kuopos susirinkimas įvyks rugpiučio (August) 1 d., 8 v. vak., 10413 So. Michigan Ave., Liet. Kultūros Svetainėje.
Sekr. K. Dagis.

MARQUETTE PARK
LDS 127-tos kuopos susirinkimas įvyks antradienį, liepos 3 d., 7:00 vak., 2548 W. 69th st. Prašome visus narius dalyvauti, nes bus išduoti keli raportai ir svarstomi kuopos reikalai. Visi būkite laiku.
Kuopos Valdība.

Paskutinis Pakvietimas Į Spaudos Pikniką

Liepos 4-tą, Nepriklausomybės Dienoje, įvyks VISŲ TAUTŲ SPAUDOS PIKNIKAS, Santa Fe, Parke, 91st and Wolf Road.

Šis piknikas bus Visų Tautų Spaudos šventė, suvažiavimas paramai savo spaudos ir kartu didžiulis sąskridis progresyvių chiegiacių su jos apylinkėmis.

Čia visos tautos turės savo skoningo maisto ir sudarys meno programą, taipgi nestokuos įvairiausių žaismių. Bus svečių delegatų, kurie čmė dalyvumą Taikos Kongrese.

Kaip pasiekti Santa Fe parką, žiūrėkite į skelbimą telpantį kitame puslapyje.

Kuieslys.

Draugai Pajūnai Grįžo Iš Kanados

Pirmadienį ryte d. J. Pajunas su žmona grįžo iš atostogų, kurias praleido Kanadoje. Jiedu lankėsi Windsovere, Toronte, kur dalyvavo "Liaudies Balso" piknike ir suėjo nemažai progresyvių lietuvių kanadiečių tam didžiuliam sąskridyje.

Draugas Pajunas parvežė auką LLD 113-tos kuopos Hamilton, Ont., Canada, sumoje \$10.00.

Draugas priminė, kad buvo sustoję trim dienom Detroit, Mich.

Beje, dar žodį, kad jiem įteikė glėbius linkėjimų dd. kanadiečiai ir detroitiečiai parvesti "Vilnius" štabui ir visiem vilniečiam.

Rep.

LDS 53-čios Kuopos Susirinkimas

LDS 53-čios kuopos susirinkimas yra perkeltas iš seredos į ketvirtadienį, liepos 5-tą, nes 4-toj pripuola šios šalies šventė — Nepriklausomybės Diena.

Taigi visi kuopos nariai dalyvaukite susirinkime ateinantį ketvirtadienį, kaip ir visada — Liet. Auditorij, 8 val. vakare.

Sekr. M. S.

ĮVAIRUS SKELBIMAI Elektrikinė Pievai Piatu Mašina

METAM GARANTIJA
Kaina \$55.00
Saukite
WILLIE GROSSI
Nevada 2-3717

DYKAI KAMBARYS MOTERIAI

Reikalinga moteris, kuri galėtų pabūt vakarais su dviem vaikais, vienas 9, kitas 11 metų. Kadangi motina tu su dirbti naktimis, tai neturi kas būtų su vaikais. Jokio darbo nereikės dirbti. Tad jei kam reikalingas kambarys kreipkitės tel. WE. 9-7752. (9)

Apartments Wanted

ATTENTION LANDLORDS, AND ROOMING HOUSE PROPRIETORS
We have a select Clientele for your apartments or kitchenettes Prompt Service at NO. cost to you.

DAVID REALTY CO.
6305 S. HARVARD AVE.
Phone WEntworth 6-2900

REAL ESTATE FOR SALE

PARDAVIMUI PARDUOSIU MŪRINI NAMA — 17 kambarių "rooming house". Visi pilnai įrengti. Apšildomas garu ir šiltas vanduo. Garadžius dviem kamaram. Parduosiu nebrangiai. Vieta išdirbta per daugelį metų ir biznis geras. Netoli bizniavo centro. Parduodu tik todėl, kad nusipirkau ūkį. Del platesnių informacijų kreipkitės —
3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. (30)

Medicinos Doktorai

DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINIUS PRITAIKO
744 W. 35th Street
Telefonas YArds 7-3140
Valandos: 11—12; 2 iki 4; vakarais 7 iki 8
Pirmadieniais tik 2 iki 4.

DR. A. K. BUTKO

LIETUVIS
KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
Phone GRovehill 6-3111
OFISO VALANDOS:
NUO 9 RYTO IKI 9 VAKARO

BUILDING WORK PLASTERING BRICKLAYING REMODELING FIRST CLASS WORK ESTIMATE FREE

John Bedalow and Son
Residence:
3735 S. Wallace St.
Chicago 9, Ill.
Phone BOulevard 8-5225

NAUJA UŽEIGA

Bridgeporte
DOROTHY'S LOG CABIN INN
3533 S. Halsted St.

Visokios rūšies alus, degtinė, vynas, taipgi parsiduoda ir bonkomis
Smagi vietelė susieiti draugus ir linksmai laiką praleisti.

DOROTHY GIEDRAITIS savininkė.
Ji yra narė Lietuvių Ex-Mainierių Klubo, Našlių Klubo ir kitų organizacijų.
Tel. Virginia 7-8040

ĮVAIRUS SKELBIMAI

LONELY—150 LADIES' OR GENTS' names, addresses, pictures, description.—\$1. J. P. Brass.
POB 1664-V, Chicago 90. Ill.

Kada Pasirengsi Pirkti Paminklą

GRAZIŲ ŽEMCIUGU yra simbolis pojučių ir meilės. Asmenybės atžymėjimas dar daugiau padidina joje vertę. Žemčiugas dažnai pasidaro ta neįkainuojama vertė tiems, kurie žino jos giminytę.

Šeimos ar asmens paminklas privalo būti skaitomas kaip brangenybė, nes tai yra išdavas brangios giminytės, kuri visuomet savitarpį inspiruojanti. Štai kodėl reikia pasirinkti atitinkamą paminklą. Stylius spalva ir granito kokybė bei jo apdirbimas privalo būti atitinkamai pasirinktas, nes tai bus jūsų šeimos žemčiugas, kuris interpetuos pagrindinį charakterį ir ilgaus jūsų vardo šios ir būsimųjų gentkarčių.

Be To Būkite Patriotais Savo Laikraščiui
Paminklo reikale kreipkitės į "Vilni" ypatiskai telefonu: **Victory 2-7325**

A. A. KOTRYNA JUSEVIČIENĖ
Gyveno 2624 S. Montgomery Ave. Tel. LA. 3-5880.

Mirė liepos 1 d., 1951, 10:11 val. ryte, sulaukusi 70 metų. Gimė Lietuvoje. Kilo iš Alytaus apskr., Metelių parap., Obelytės kaimo. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Liko dideliamė nuliūdime mylimas vyras Juozapas, 3 sūnūs: Juozapas, marti Marie ir anūikai Richard ir John; Frank ir John; duktė Monica Cernic, žentas John ir anūkus William, Keneth, Constance-Clare, sesuo Agota Erris ir jos šeima, brolienė Ona Banevičienė ir jos šeima, kiti giminės ir draugai.

Priklausė prie R. K. Susivienijimo 160 kp., Maldos Apaštaltavimo ir Suvalkiečių bei Uteniškųjų klubų.

Kūnas pašarvotas J. Liulevičiaus koplyčioje, 4348 S. California Avenue.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, liepos 5 d. Iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėta į Nekalto Prasidėjimo parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nullūdė: vyras, sūnūs, duktė marti, sesuo ir kiti giminės.
Laidotuvių direktorius Jul. Liulevičius. Tel. LA. 3-3572.